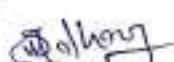

Name of Program: M.com																												
Number of courses(Subjects) - 19																												
Targeted Graduate Attributes - Disciplinary Knowledge, Critical Thinking, Problem Solving, Analytical Reasoning, Teamwork, Moral and Ethical Awareness																												
Program Outcomes																												
PO1	M. com degree is one of the most sought after carrier oriented professional program at the master level.																											
PO2	On successful completion of a master degree student will gain basic knowledge about all subject in M.com.																											
PO3	Students would be able to demonstrate the ability to identify a business problems after M.com degree.																											
PO4	The main objective of this programme is to train the student to develop conceptual, applied and skills of financial statement																											
PO5	Prepare the students to apply statistical method and proficient use of tool for modeling and analysis of business data.																											
PO6	Students would be able to handle business problems with the conceptual requirement, interpretation and skills of financial management.																											
PO7	Facilitate the student to apply capital budgeting techniques for investment decisions.																											
PO8	To Develop students knowledge about the law and regulations and role of commercial govt. and central banks in controlling money.																											
PO9	Clear the concept of students about risk management in financial sector.																											
PO10	Making a solution by strictly following all the ethic and rules of cyber law and intellectual property right.																											
PO11	Blend analytical, logical and managerial skill with the technical aspects to resolve real world issues.																											
PO12	Provides guidance to students knowledge of career opportunities in corporate field.																											
Program Matrix																												
Name of Program M.com																												
(Low Correlation = L/1; Moderate Correlation = M/2; High Correlation = H/3)																												
Course Outcomes (COs)		Program Outcomes (POs)																										
		Domain Specific(PSO)				Domain Independent (PO)																						
C-11	Advanced Financial Accounting	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15												
CO1	The student will be able to understand the accounting standard background and valuation of share method which is used by Company.	H					M					H																

 Dr. Panjab Singh Doshi
 off. Principal
 Dr. Panjab Singh Doshi Arts &
 Com. (Evening) College Nagpur

CO1	Student will be able to know the Cooperative Movement in India: Origin, Development & Progress. Role of Cooperative Movement in Social Economic Development	H			H				H			
CO2	Students will be able to know the Cooperative Credit Institution in India	L			M				M			
CO3	Students will be able to understand the Cooperative Agricultural Production & Marketing in India.	M			H				H			
CO4	Students will know the Challenges & Opportunities before Cooperatives under Globalization	H			H				H			
C-24	Human Resource Management											
CO1	students will know the Nature Concept and Significance of Human Resource in the organization	M			H				H			
CO2	students will be able to know the Recruitment and selection	H			H				H			
CO3	Students who undertake this programme will Demonstrate competence in development and problem-solving in the area of Promotions and Transfers	H			H				M			
CO4	Students will understand the Principles and objectives of wage and salary administration employee compensation, rewards, incentives and fringe benefits. Wage level and wage structure	M			L				H			
CC31	Advanced Management Accounting											
CO1	To enhance the abilities of learners to develop the concept of management accounting and its significance in the business.	M			M				H			
CO2	To enhance the abilities of learners to analyze the financial statements.	M			M				M			
CO3	To enable the learners to understand, develop and apply the techniques of management accounting in financial decision making in business corporates	H			H				M			

C04	To develop the learners to establish the interface between management Accounting Standards and the various elements of financial statement.	M			M			M		
C32	Statistical Techniques									
CO1	Understand the basic knowledge on data collection and various statistical elementary tools	M			M			L		
CO2	Have the critical thinking in the theory of probability and its applications in real life problems	H			M			M		
CO3	Find the inter-relation between two or more phenomena with the help of curve fitting and correlation-regression analysis.	M			M			M		
CO4	Understand the basic components of sampling and have the knowledge on exact sampling distributions which are essential for estimating and testing hypothetical statement	M			M			M		
F33	Computer Application in Commerce									
CO1	Understand the basics of computer systems and its components.	H			M			M		
CO2	Understand and apply the basic concepts of a word processing package.	H			H			M		
CO3	Understand and apply the basic concepts of electronic spreadsheet software.	M			M			H		
CO4	Understand and apply the basic concepts of database management system.	M			M			M		
F33	Direct Tax									
CO1	Understand concepts and importance of direct tax	M			M			M		
CO2	Understanding the status of persons and industries	M			M			M		
CO3	Classification of allowances and calculation of income from salaries	M			M			L		

CO4	Computation of annual value & deductions from income from house property.	M		M		M
(E34)	Entrepreneurship Development					
CO1	Student will be able to outline the role of entrepreneurship in economic development.	H		H		M
CO2	Given the scenario, student manage will be able to identify the barriers for woman entrepreneurs.	M		M		M
CO3	For a given problem, Student manage will be able to develop business idea.	H		H		M
CO4	For a future business, student will be able to analyze competition and industry analysis.	M		M		H
C41	International Business Environment					
CO1	Student will understand the important theoretical framework of International Business Environment and various economic elements related to it like policy making, role of financial institution, economic reforms.	H		M		M
CO2	Students will learn the demographic, social, cultural, political and legal dimensions of International Business Environment and their impact on International Business.	M		M		M
CO3	Students will learn various aspects of International Economic Cooperation and agreements discussing the role and working of prominent International Economic institution.	H		H		M
CO4	Students understand Benefit and challenges that economics face due to Globalization and International Investment.	M		M		M
E44	Company Law					

CO1	To impart students with the knowledge of fundamentals of Company Law and provisions of the Companies Act of 2013.	M			H				H			
CO2	To apprise the students of new concepts involving in company law regime.	M			M				M			
CO3	To acquaint the students with the duties and responsibilities of Key Managerial Personnel.	M			M				H			
CO4	To make aware the students about rules and regulation about appointment, resignation, removal of auditors, directors of the govt. And private ltd. companies.	M			M				H			
E44	E-Commerce											
CO1	Students identify the component parts of e-commerce Identify the benefits of selling online	H			H				M			
CO2	Students will learn about IT act 2000 and cyber crime	M			M				H			
CO3	Know how to optimise and stay safe when selling online and pay system	H			M				M			
CO4	Students understand the outline strategy for E-Commerce application in various industries.	M			M				M			
F43	Operation Research											
CO1	Solve linear programming problems using appropriate techniques and optimization solvers, interpret the results obtained	H			H				H			
CO2	Determine optimal strategy for Minimization of Cost of shipping of products from source to Destination/ Maximization of profits of shipping products using various methods, Finding initial basic feasible and optimal solution of the Transportation Problems	H			H				M			

CO3	Optimize the allocation of resources to Demand points in the best possible way using various techniques and minimize the cost or time of completion of number of jobs by number of persons.	M			M			M			
CO4	Formulate Network models for service and manufacturing systems, and apply operations research techniques and algorithms to solve these Network problems.	M			H			H			
F43	Indirect Tax										
CO1	Students will be able to acquire conceptual knowledge of Indirect Tax.	M			M			M			
CO2	Students will be able to Identify and analyze the procedural aspects under different applicable statutes related to indirect taxation.	H			H			M			
CO3	Students Understand the concept of various types of GST (CGST, SGST, IGST, UTGST)	M			M			M			
CO4	Students Understand the provisions and importance of service tax, professional tax, LBT and GST	H			M			M			
Current trends and digital commerce-											
CO1	Students Understand the concept and evolution of commerce and E-commerce,	H			H			H			
CO2	Students will learn new innovations and new trends in digital commerce.	M			M			H			
CO3	Students will able to get knowledge about recently changes in industry, business and entrepreneurship.	H			H			M			
CO4	Student will get knowledge, uses, merits and demerits and awareness of various digitalise social media apps.	H			M			M			

S. M. Hora
Off. Principal
Dr. Panjabrao Deshmukh Arts &
Comm. (Evening) College Nagpur

Name of Program- Bachelor of Commerce (English)

Number of courses(Subjects) - 50

Program Outcomes												
PO1	Students learn the adjustments of all types of accounts, Production and various cost for all types of business units.											
PO2	Student is able to apply micro and macro economic techniques.											
PO3	Student will equipped with practical knowledge of various important marketing platforms.											
PO4	Students learn to demonstrate the roles, skills and functions of management required for business.											
PO5	Student is able to demonstrate an understanding the measures of central tendency and business mathematics.											
PO6	Student interprets the importance of Information Technology Enabled Services											
PO7	Students will be able to learn all the banking services provided by bank and other financial institutions.											
PO8	Student will able to explore skill development techniques											
PO9	Students explore the legal aspects of business and gain basic conceptual knowledge of various law.											
PO10	Student learn the concept of direct and indirect tax.											
PO11	Student generates thereports by verification and reconciliation of books of accounts and various financial statements											
PO12	Student understand the various government schemes and government initiatives for the start Ups and existing units.											
PO13	Student will be able to learn and apply various languages in their communication related subject.											

Program Matrix

(Low Correlation = L/1; Moderate Correlation = M/2; High Correlation = H/3)

Course Outcomes (COs)		Program Outcomes (PO)												
		Domain Specific(PS O)		Domain Independent (PO)										
Code	Course Name -	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
IT3	COMPULSORY ENGLISH													
CO1	Contextualizing the lessons with the contemporary social situations											H		
CO2	Learn and understand the fact that with tenacity and ambition one can achieve what one wants in life											H		
CO3	To make the students understand how emotional elements can be arisen through poems.											H		
CO4	Writing skills will be improved by making the students learn different words and their use											H		
IT4.1	Supplementary English	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
CO1	Able to learn listening skill with prescribed story											H		
CO2	Able to learn how team work lead to success											H		
CO3	Able to develop different aspects of emotional intelligence among students											H		
CO4	Enhances assertive skill in different life threating situation											H		
IT4.2	Hindi	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
CO1	निवृत्ति विधा का परिचय देना, लक्षन कोणते का विकास करना।											H		
CO2	हिंदी साहित की विविध विधाओं - कहानी, निवृत्ति व्यव्य का परिचय, तथा साहित्य में रुचि निर्माण।											H		
CO3	कविताओं के माध्यम से विद्यार्थियों में देशभक्ति, प्रकृति प्रेम जगूत करना।											H		

Off. Principal

Dr Panjabrao Deshmukh Arts &
Comm. (Evening)College,Nagpur

1T1	Fundamentals of Accounting	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
CO1	Basic knowledge of accounting is provided and its application in the books of accounts.									M				
CO2	Student is able to prepare the financial statement of sole tradership.									M				
CO3	Student is able to prepare branch account, cash and credit sales etc.	H												
CO4	Student is able to prepare the books of accounts of cooperative socy.	H												
1T2	Business Economics I	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
CO1	Student will able to classify fundamental problems of an economy.	H	M											
CO2	Student will able to analyse the demand and indifference curve in given situation	H	M											
CO3	Student will be able to apply various demand forecasting techniques	H												
CO4	Students will be able to identify the key elements and supply and isoquant curves.	M												
1T5 A	Commercial Firms	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
CO1	Student will able to relate the concepts of commercial firms.	H												
CO2	Students will able klo interpret the concept of sole trader into application	H							M					
CO3	Student can analyse partnership firm and gain knowledge about starting it.	H							M		M			
CO4	Student Will be able to understand the concept of start Ups and can easily prepare the report of the same .		M								H			
1T5 B	Digital Marketing	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
CO1	Student will understand the concept of digital markting, E commerce and M commerce.	H	M								M			
CO2	Student will get the knowledge of creating websites,email,brochure,flyers.		H						M					
CO3	Student will be able to develop various digital platforms.		M	M										
CO4	Practical application of various digital marketing trends.		M					M		M				
1T6 A	Business Skills	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
CO1	Business skills are essential to keeping an organization running smoothly.	M	M											
CO2	Students can understand the professional skills and its impact on organisation			H				M						
CO3	Student will be able to distinguish regarding the types of organisation and taken actions according to the situation			H										
CO4	Students will demonstrate the roles and skills of management.	M	M	H										
2T3	COMPULSORY ENGLISH	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
CO1	Students will be able to face real life situation and healthy use of social media											H		

CO2	The moral imparted in prose will have a positive impact on the mindset of the student.							H
CO3	The poems will encourage the learners to shun violence and materialism.							H
CO4	Able to learn writing skills such as story writing,narrating experience and interviewwa							H

2T4.1	Supplementary English	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
CO1	Story prescribed how to solve problems in real life												H	
CO2	Able to learn how interview skill lead to success												H	
CO3	Able to develop the adaptability skill												H	
CO4	students able to learn how Non-verbal communication is important through prescribed story												H	
2T4.2	Hindi	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
CO1	निवेद से खन कोशलत का विकास, रूपि जागृत करना।												H	
CO2	कहानी, त्वय, निवेद, महापुरुष की जीवनी का परिचय, तथा साहित्य में स्थिति निर्माण।												H	
CO3	कविताओं के माध्यम से विद्यार्थियों में देशभ्रेत्र, प्रकृति प्रेम जागृत करना।												H	
CO4	मुहावरों, लोकोडितयों का भाषा में प्रयोग, व्याकरण के शान में बढ़ि करना।												H	
2T4.2	Marathi	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
CO1	तोकांमध्ये व्यवसायाची आवड असणे आणि व्यवसायाचाठी घागले वातावरण असणे फायदेशीर आहे हे सोपे होणार नाही. आज्ञापणारिवाय हे शब्द आहे.												H	
CO2	माणसाची नैतिकता आणि चारिष्य घटवणे ही शिक्षणाची महत्वाची तत्वे आहेत												H	
CO3	खालच्या पातळीपासून खर्बेच्य स्वाराप्यात जीवाका रेखांकाचा उतार हा एक व्यापकपणे स्थीकारलेला परंतु सुप्रगृहितक आहे. या अनुबंधाने विश्वसीबलच मानवालाही पूजेच्ये स्थान दिले आहे												H	
CO4	आढावा, डॉ. पंजाबराव देशभ्रु यांचे कार्य												H	
CO5	मोरासोबतची दोपांची मेजी आणि मोराचे पूर्ण विभ्राण												H	
CO6	लेणकाने एका अक्षा लप्ताची कहानी साहित्याती आहे जी अर्थिक असमानतेमुळे "रुची" सोबत गेली नाही												H	
CO7	सत इकूनायाना भारुडाच्या माझ्यामातून केतेते सामाजिकविभ्राण												H	
CO8	मट्टकराचे तरुणाना समाज बदलण्याचे आवाहन.												H	
CO9	दामन निवाळकर यांना त्याच्या आईच्या स्मरणार्थ लिहिलेली कविता												H	
CO10	पुतल्याचे दाढक अवस्था आणि जातीय गटांमध्ये विभागलेल्या पुतल्यांचे वर्णन करीने केते आहे												H	
CO11	उद्याप-सामाजिक क्रांतीची घोषणा.												H	
CO12	हंजारा समाजातील तोकासाठी जनजागृतीचे कार्य.												H	
CO13	वाक्यवारांचा वापर.												H	
CO14	विविध माध्यमांसाठी जीवित करण्या लिहाची आणि त्याचे महत्त्व												H	
2T1	Statistics and Business mathematics	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
CO1	Student is able to understand the concept of frequency distribution by the way of table					H								
CO2	Student is able to compute the measure of central tendency					H								
CO3	Concept of dispersion, quartiles, deviation is learnt by the student.					M								
CO4	Student learns the concept of business mathematics.					M								
2T2	Business Economics II	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

CO1	A relationship of cost and output in short and long run is grasped by the student	M	M									
CO2	Market structures are been studied by the student	M										
CO3	Student can explain the basic concept of macro economics.	M	H									
CO4	Student understand the calculation of national income by given data	M						M				
2TS A	Commercial services	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
CO1	Student can understand the concept of commercial service and its implication	M	M		M							
CO2	Student is conversant with the concept of Aviation and Hospitality service	M						M				
CO3	Student is able to understand the concept of ITCs and its role.					H						
CO4	Student understand new innovative service relating to banking and insurance sector.					H	M					

2T5 B	Fundamentals of Banking	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
CO1	Student will be able to classify the banking functions						H							
CO2	Student will be aware of types of bank accounts and its eligibility			M		H								
CO3	Students know the various procedures for opening, operating transfer and closing bank accounts	M		M				M						
CO4	Students will know new concept introduced in banking system						M	M						
2T6 B	Skill Development	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
CD1	Student can explain the importance of financial institutions							M						
CO2	Students will be able to interpret the structure of financial regulations in India			M		M								
CO3	Students will be able to distinguish between primary and secondary capital markets			M		H								
CO4	Students can identify the components of money market				M	H								
3T3A	Compulsory English	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
CO1	The moral imparted in prose will have a positive impact on the mindset of the student.											H		
CO2	The life of great personalities will motivate them to toll to be successful.											H		
CO3	Enhances different aspects of life through poems											H		
CO4	The syllabus will contribute in vocabulary enhancement.											H		
3T4.1	Supplementary English	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
CO1	learn through self-esteem skills how mother tongue has impact on individual personality											H		
CO2	Able to learn empathy as the best attribute of individual											H		
CO3	how to develop customer - relationship is enhanced											H		
CO4	Honesty is best policy conveyed through story											H		
3T4.2	Hindi	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
CO1	निवध लखन कौशल का विकास, रुचि जागृत करना।											H		
CO2	हिन्दी नाहिय की निवध विधाओं - कहानी, व्याप, निवध, एकाकी, भेटवाती अलंकार का परिचय तथा साहित्य में रुचि निर्माण।											H		
CO3	कोठियाओं के माध्यम से उत्थापियों में देशभ्रम, प्रकृति प्रेम, नेतृत्व विद्या, चुकारालक सीधे जागृत करना।											H		
CO4	बीठन दृष्टि, साक्षात्कार द्वारा विद्यार्थियों को रोजगार मूलक ज्ञान, मार्गदर्शन करना।											H		
3T4.2	Marathi	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
CO1	श्री दक्षपर स्वामीनी गोड समाजातीत भात शिक्षणाविधी समिति,											H		
CO2	महात्मा फुले यांनी शती सुपारप्पांडी कात्यना डिटिशांसमोर भाडली.											H		
CO3	दासुट्टव बद्धवत फटके पांती इफ्रजाविरुद्ध सुरु केलेत्या मोहिमेवे वर्णन.											H		
CO4	सावत्रांने भारतीय महिलांचा आदर्श पालून देत महिलांच्या जीवनाला नवी दिशा दिली.											H		
CO5	समाजातीत अधकार्द्वार टोका.											H		
CO6	अशोक पवार याचा शिक्षणासाठी संघर्ष.											H		
CO7	दारकरी संपदायातीत महिला संतोष अभ्यंग.											H		

CO8	समर्थ रामदासाची छत्रपती शिवाजी महाराजांवर लिहिलेली कविता.	H
CO9	परमात्मा आणि भक्त याच्यातील भावनाचे विचार.	H
CO10	समाजात अगतिकतेमुळे आलेले नैराश्य.	H
CO11	शेतकऱ्याचे दुःख आणि निसगोकळून आलेला आशावाद	H
CO12	अनुशासनाचे महत्त्व आणि प्रसाराचे रहस्य वैशानिक कवितेत स्पष्ट केले आहे	H
CO13	देनिक नवीन पेपरमध्ये बातम्या कशा लिहायच्या.	H
CO14	व्याकरणात्तम्हा योग्य मराठी शब्द कसे लिहावेत.	H

4T4.2	Hindi	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
CO1	निवेद्य सेल्हन कोशल का विकास, हिंदी साहित्य में रुचि जागृत करना।												H	
CO2	हिंदी साहित्य की विवेद्य विज्ञानी - कवाहानी, व्याघ्र, निवेद्य, एकांकी, आदि का परिचय तथा हिंदी साहित्य में रुचि विकसित करना।												H	
CO3	कविताओं के माध्यम से विज्ञानीयों द्वारा देशप्रेम, प्रकृति प्रेम, ऐतिहासिक विज्ञान, सकारात्मक सौच जागृत करना।												H	
CO4	संस्कृतों के साक्षीणिकरण, जीवन वृत्त, विद्यार्थियों को रोजगार मूलक ज्ञान प्रदान कर मार्गदर्शन करना।												H	
4T4.2	Marathi	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
CO1	विद्यामंडिर आणि गुरुंचा आधम नामशेष झाला असून नवीन संस्थांचा तुटवणा आहे. ही कृत्याना काळ्यक पढूतीने यांडण्यात आली.												H	
CO2	पाणीं जीवनाचे आणि विचाराचे विचाल.												H	
CO3	कौटुम्बिक, सामाजिक आणि सास्कृतिक जबाबदाऱ्या समजून घेऊन जीवन जगजे												H	
CO4	सुरिदर आणि वितला या दोन वात मीठेणीचे लेखाकाचे विचाल.												H	
CO5	भगवान श्रीकृष्णाच्या विवेद्य पैलूचे दर्शन.												H	
CO6	यशोजी भासेकर याच्या आपाप्यात निमोण झालेसे घोटाळे विवोदी पढूतीने विचित केले आहेत.												H	
CO7	संत सेना नवी तफे पंढरपूर, आळंदीचे दर्शन.												H	
CO8	ज्ञान आणि सिद्धीसाठी गणेशाची असराघना करा.												H	
CO9	गीतरामायणातील राम वनवासाला जातो त्या भग्नाचे दर्शन.												H	
CO10	कामगाराच्या घामाचे, रक्ताचे आणि अभूत मोत होते तेकाच भांडवतशाहीचे दुष्ट चक्र संपते												H	
CO11	छत्रपतीच्या कायांत जिवामालेच माठे योगदान आहे.												H	
CO12	पक्षी आणि मानवी स्वभाव												H	
CO13	इटरनेटवर मराठी भाषेच महत्व												H	
CO14	इंग्रजी शब्दाची पूर्ण रूपे आणि मराठीत भाषांतर करावे,												H	
4T1	Financial Accounting III	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
CO1	It provides Banking companies regulation .								H					
CO2	The Student Will be able to carry out general insurance calculation and claim settlement.	M									H			
CO3	The student will be able to calculate and analyse the valuation of goodwill.	M									H			
CO4	Student will be able to prepare the statement and calculate liquidation of the company	M									H			
4T2	Skill Development	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
CO1	Understand Practice soft skills working with computers communicate with required clarity.				H									M
CO2	Demonstrate knowledge of concept principles of basic practical operations.				H			M						
CO3	Recognize comply safe working practices environment regulations.					M			H					
CO4	Develop proficiency skills in basic knowledge of organizations			H			M						M	
4T3	Income Tax	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

CO1	Students will be able to identify the technical terms related to direct taxation.	M								M	H		
CO2	Students will be able to identify the technical terms related to direct taxation.	M								M	H		
CO3	Students will be able to understand the various benefits and deduction under chapter VI A of the income tax act 1961. Which will be reduced from the gross total income of the									H	M		
CO4	Students will be able to compute the net total income and the total tax liability of an individual assessee considering the income from all heads of income and the deduction under chapter VI A of income tax act									H	M		

ST4		Monetary Economics II												
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
CO1	Students will learn functions of commercial bank, role of commercial bank in developing economies, process of credit creation by commercial bank and limitation of commercial bank.	M					H							
CO2	In the monetary economics, students will learn various concepts of ATM, core Banking, Credit Cards, debit cards, e-purse, laser cards, ECS and Electric fund transfer.	M	M				H							
CO3	Students will also learn the bank and customers relationship and services					M	H							
CO4	Students learn various concepts of central bank, SLR, CRR					M	H							
ST1		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
CO1	To understand the corporate restructuring as per Accounting standard 14 i.e Amalgamation & absorption of companies.	M									H			
CO2	The Student Shall be able to prepare and analyze the Accounting procedure of Re-organization and Re construction of companies.	M								H				
CO3	The Student Shall be able to prepare the Final account statement in case of public utility concern such as water supply and gas companies.	M							H					
CO4	The Student Shall be able to calculate the Valuation of share by different method	M							H					
ST2		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
CO1	Students will able to analyze implications of cost in managerial decisions.	H									M			
CO2	Students will able to understand process costing	H			M									
CO3	Students will able to understand standard costing and analysis of deviation.	H								M				
CO4	Students will able to understand various methods and techniques cost management.	H		M						M				
ST3		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
CO1	Students understands the concepts related to business	M						M						
CO2	Demonstrate the roles, skill and function of management.			H										
CO3	Analyze the effective application of management process and solve organizational problems and develop optimal managerial decisions		H	M				M						
CO4	Understand the complexities associated with management of human resources in the organization and integrate the learning in handling	M		H			M							
ST4		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
CO1	In the Indian Economics I, students will analyze the progress of the Indian Economy under the various Five year plan From (1951 to 2017), will learn, planning, Aims and structure of NITI Aayog	H						M		M				

CO2	Indian Economics deals with the features of Indian economy, policy concepts of economic growth, Economic development and availability of Natural resources	H								M	
CO3	Students will analyze the problems of population explosion and employment and unemployment structure of Indian economics, rural and urban unemployment							M		M	
CO4	The student shall be able to learn the Public debt, public expenditure and public revenue of the country.	M						H			

STS.1	Marketing management	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
CO1	Students will be able to evaluate the significance of marketing.	M	H											
CO2	Students will analyze the relationship between marketing management and other impacts on business	M	M	M										
CO3	To evaluate the role and relevance of marketing organizations in current marketing conditions.			H	M			M						
CO4	Identify the role and significance of various elements of marketing mix.			H				M						
STS.2	Computerized Accounting	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
CO1	Students will demonstrate progressive cognitive development of knowledge, comprehension and application of rational economic decision making using accounting discipline language, methods of classification, standards and computational procedures in all courses.			M							M			
CO2	Upon successful completion of computerized accounting applications, the student will be able to demonstrate an understanding of accounting theory apply accounting										H			
CO3	Students will be ready for employment in functional areas like accounting, taxation, banking, insurance and corporate law. An attitude for working effectively and efficiently in a business environment. Learners will gain knowledge of various disciplines of commerce, business accounting economies and finance, auditing and marketing.			M							M			
CO4	Chart of accounting is a tree view of the names of the accounts (ledgers and groups) that a company requires to manage its of accounts. ERP is a system which can be modified according to the need of the user and in legal manner.										H			
ST6.1	Business Finance I	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
CO1	Students will learn and Cover the conceptual foundation of business finance with sources of business finance.	H	M											
CO2	Students shall be able to learn the project financing, calculation of inventory management and find out the leverage	H												
CO3	Students shall be able to Describe the management of working capital.	M									H			
CO4	Students will Focus on debtors and creditors management venture financing	M									H			
ST6.2	Auditing	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
CO1	Students will learn basic of Auditing.	H												
CO2	Students will learn types of Audit, Internal control and Internal system.	H						M						

	Students will analyze the process and the working of Audit, Audit Documentation, Audit evidence and Audit Planning. Standard of Auditing, Vouching etc.		M	M								
CO4	In the Auditing, Students will aware the difference between Company Auditor, Audit and Audit report & Certificates			M	M							
6TS.1	Human Resource Management	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
CO1	Develop the understanding of the concept of human resource management to understand its relevance in organizations.			H								
CO2	Develop necessary skill set for application of various HR issues.			H				M				
CO3	Analyze the strategic issues strategic requirement to select and develop manpower resources.			M				M				
CO4	Integrate the knowledge of HR concepts o take correct business decisions			M								

	6T5.2	Indirect Tax	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
CO1		Students should be able to understand various terms related to goods and service tax (GST).								M	H	M			
CO2		Students should be able to understand the difference between forward charge and reverse charge mechanism. Also, to understand difference between composite and mixed supply.		M							H	M			
CO3		Students will be able to determine the time place and value of supply.	M								H	M			
CO4		Students will be able to determine whether a person is required to obtain registration under GST law.								M	H	M			
6T6.1	Business finance II		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
CO1		Provide a conceptual understanding of Finance Financial market in India.	H												
CO2		It provide knowledge about various capital budgeting decision.	M								H				
CO3		Focus on various decision of the firm like Investment, financing dividend general.	M								H				
CO4		To develop skills in students to analyze interpret financial statements from viewpoint of liquidity, solvency, profitability and cash flow of entities & apply the same for decision making.		M							H				
6T6.2	Industrial Law		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
CO1		Students should be able to elaborate the concept of industrial relation.								H					
CO2		Student should be able to summarize the importance of wage legislation under the various act.			M					H					
CO3		Student can start his own business.								M	M		H		
CO4		Student should be able to outline the important causes and impact of industrial dispute.								H					
6T1	Financial Accounting V		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
CO1		To introduce and develop knowledge of holding companies accounts.	M								H				
CO2		Keep them aware about accounts of insurance companies.	M								H				
CO3		To know the idea of buying selling of securities through investment account.	M								H				
CO4		To provide knowledge about Profit prior to incorporation its accounting treatment	M								H				
6T2	Management Accounting		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
CO1		Students can apply Management Accounting its objectives in facilitating decision making.	H								M				
CO2		Analyze cost volume profit techniques to determine optimal managerial decisions. Calculate various accounting ratios, reports relevant data.	M		M						H				
CO3		Prepare budget demonstrate an understanding of the relationship between elements.	M								H				
CO4		Prepare cash flow fund flow statement this helps in planning for intermediate and long term finances	M		M						H				

SYS	Advanced Statistics	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
CO1	Students will be able to do arithmetic mean, median ,harmonic mean				H						M			
CO2	Calculation of correlation, regression analysis index number and time series analysis.				H							M		
CO3	Understands statistical testing and their applications.				H							M		
CO4	Students understand the application of probability theory.				H							M		

6T4	Indian Economics II	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
CO1	In the Indian Economics II, students will analyze the role and problem of Indian agriculture, the progress of Land reform and green revolution. It also makes a critical analysis of the agriculture price policy and crop insurance scheme in India.		M									H		
CO2	The role of public and private sectors in the changing Industrial scenario of the Indian economy along with the latest trends and the developments of the Industrial financial institutions.			M	M									
CO3	With the use of Indian economics students will learn glossary of the Indian Foreign Trade. It deals with the changes in the direction and composition of India's imports and exports since Independence						M					H		
CO4	The students will learn the contribution on Indian Economic thinkers				M								M	

 offi. Principal
 Dr. Panjabrao Deshmukh Arts &
 Comm. (Evening) College, Nagpur

कायर्क्रम पौरिणाम

कायर्क्रमाचे नाव- B. com

अभ्यासक्रमाची संख्या (विषय) - ५०

कायर्क्रम पौरिणाम

PO1	विद्यार्थी सर्व प्रकारच्या व्यवसाय युनिट्ससाठी सर्व प्रकारच्या खात्यांचे समायोजन शिकतात.
PO2	विद्यार्थी सूक्ष्म आणि मंको इकॉनॉमिक तंत्र वापरण्यास सक्षम आहे.
PO3	विद्यार्थी विविध महत्त्वाच्या माकेटिंग प्लॉटफोर्मच्या व्यावहारिक ज्ञानाने सुसज्ज असतील.
PO4	व्यवसायासाठी आवश्यक व्यवस्थापनाची भूमिका, कौशल्ये आणि कार्य दाखवायला विद्यार्थी शिकतात.
PO5	विद्यार्थी मध्यवर्ती प्रवृत्ती आणि व्यावसायिक गणिताचे उपाय समजून प्रदर्शित करण्यास सक्षम आहेत
PO6	विद्यार्थी माहिती तंत्रज्ञान सक्षम संवाचे महत्त्व समजावून सागतात.
PO7	विद्यार्थी बँक आणि इतर वित्तीय संस्थांद्वारे प्रदान केलेल्या सर्व बँकिंग सेवा शिकण्यास सक्षम असतील.
PO8	विद्यार्थी कौशल्य विकासाचे तंत्र शांध शकतील.
PO9	विद्यार्थी व्यवसायाच्या कायदेशार पलूचा शांध घेतात आणि विविध कायद्याच मूलभूत वचारक ज्ञान मिळवतात.
PO10	विद्यार्थी प्रत्यक्ष आणि अप्रत्यक्ष कराची सकल्पना शिकतात.
PO11	खाते पुस्तकाची पडताळणी आणि समट करून विद्यार्थी अहवाल तयार करतात.
PO12	स्टाट अपसाठी विविध सरकारी योजना विद्यार्थ्यांना समजतात.

कोड	अभ्यासक्रमाचे नाव -	डोमेन स्पेसिफिक				डोमेन स्वतंत्र											
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
1T1	Course Name: अकाउंटिंगची मूलभूत तत्त्वे	H				H			H								
CO1	अकाउंटिंगची मूलभूत ज्ञान दिले जाते आणि त्याचा वापर हिशोबाच्या पुस्तकांमध्ये केला जातो.	H		M			H										
CO2	विद्यार्थी एकमेव ट्रेडराशेपचे आर्थिक विवरण तयार करण्यास सक्षम आहे.	M			H			H									
CO3	विद्यार्थी शाखा खाते, रोखु आणि क्रेडिट विक्री इत्यादी तयार करण्यास सक्षम आहे.	M				H					H						
CO4	पुस्तके तयार करू शकतो.			H	H					H							
1T2	Course Name: व्यवसाय अर्थशास्त्र	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
CO1	विद्यार्थी अर्थव्यवस्थेच्या मूलभूत समस्यांचे वर्गीकरण करण्यास सक्षम असतील.	H			H							H					
CO2	विद्यार्थी दिलेल्या परिस्थितीत मागणी आणि उदासीनता वक्र विश्लेषण करण्यास सक्षम असेल	H						H					M				
CO3	विद्यार्थी विविध मागणी अंदाज तंत्र लागू करण्यास सक्षम असतील			H				H		L							

Off. Principal
Dr. Panjabrao Deshmukh Arts &
Comm. (Evening) College, Nagpur

CO4	विद्यार्थी मुख्य घटक ओळखण्यास सक्षम असतील आणि पुरवठा आणि पृथक वक्र.		H		H									H		
1T5 (A)	Course Name: व्यावसायिक संस्था	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
CO1	विद्यार्थी व्यावसायिक कंपन्याच्या संकल्पनांशी संबंध ठेवण्यास सक्षम असतील.	H					H					M				
CO2	विद्यार्थी एकमेव व्यापारी या संकल्पनेचा अर्थ लावू शकतील		H			H			H							
CO3	विद्यार्थी भागीदारी फर्मचे विश्लेषण करू शकतात आणि ते सुरू करण्याबद्दल ज्ञान मिळवू शकतात.	M					H					L				
CO4	विद्यार्थी स्टाट अप्सची संकल्पना समजून घेण्यास सक्षम असतील आणि त्याचा अहवाल सहज तयार करू शकतील.	H			H			H								
1T5 (B)	Course Name: डिजिटल मार्केटिंग	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
CO1	विद्यार्थी डिजिटल मार्किंग, ई कॉर्मर्स आणि एम कॉर्मर्स या संकल्पना समजून घेतात.	H	H				H									
CO2	वेबसाइट, ईमेल, ब्रोशर, फ्लायर्स तयार करण्याचे ज्ञान विद्यार्थ्यांना मिळेल.			H	H							H				
CO3	विद्यार्थी विविध डिजिटल प्लॅटफॉर्म विकसित करण्यास सक्षम असतील.		H			H		H		H						
CO4	विविध डिजिटल मार्केटिंग ट्रॅडचा व्यावहारिक अनुप्रयोग.	H			H				H		M					
1T6 (A)	Course Name: व्यवसाय कौशल्ये	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
CO1	संस्था सुरक्षीत चालण्यासाठी व्यवसाय कौशल्ये आवश्यक आहेत.	H		H						H						
CO2	विद्यार्थ्यांना व्यावसायिक कौशल्ये आणि त्याचा संस्थेवर होणारा परिणाम समजू शकतो	M			H						H					
CO3	विद्यार्थ्यांला संस्थेचे प्रकार आणि परिस्थितीनुसार केलेल्या कृतींमध्ये फरक करता येईल	H				H			H		H					
CO4	विद्यार्थी व्यवस्थापनाचा भूमिका आणि कौशल्ये दाखवतील.			H		M				M						
2T1	Course Name: सांख्यिकी आणि व्यवसाय गणित	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
CO1	विद्यार्थी वारंवारता वितरणाची संकल्पना सारणीच्या मार्गाने समजून घेण्यास सक्षम आहे	H				H				H						

CO2	विद्यार्थी मध्यवर्ती प्रवृत्तीचे मोजमाप करू शकतात		H				L	H								
CO3	फैलाव, चतुर्धाश, विचलन या संकल्पना विद्यार्थ्याता शिकायला मिळतात.		H				H						H			
CO4	विद्यार्थी व्यवसायाच्या गणिताची concept शिकतो.	H			H			H								
2T2	Course Name: व्यवसाय अर्थशास्त्र	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
CO1	कमी आणि दोष कालावधीत खंच आणि आउटपुटचा संबंध विद्यार्थ्याने समजून घेतला आहे	H				H				H						
CO2	बाजाराची रचना विद्यार्थ्याने केली आहे		H			H		H								
CO3	विद्यार्थी मंको कानाम्सचा मूळ संकल्पना स्पष्ट करू शकतात.			M	H					H						
CO4	विद्यार्थ्यांना दिलेल्या माहितीवरून राष्ट्रीय उत्पन्नाची गणना समजते	H		H							M					
2T5 (A)	Course Name: व्यावसायिक सेवा	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
CO1	विद्यार्थ्यांला व्यावसायिक सेवेची संकल्पना आणि त्याचा अर्थ समजू शकतो				H	H									H	
CO2	विद्यार्थी विमान वाहतूक आणि आदरातिथ्य सेवा या संकल्पनेशी परिचित आहेत	M						H		H						
CO3	विद्यार्थी आयटीईची संकल्पना आणि त्याची भूमिका समजून घेण्यास सक्षम आहे.			H					H	H						
CO4	बैंकिंग आणि विमा क्षेत्राशी संबंधित नवीन नाविन्यपूर्ण सेवा विद्यार्थ्यांना समजते.	M				H									M	
2T5 (B)	Course Name: बैंकिंगची मूलभूत तत्त्वे	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
CO1	विद्यार्थी बैंकिंग कार्याचे वर्गीकरण करण्यास सक्षम असतील	H				H				M						
CO2	विद्यार्थ्यांला बँक खात्यांचे प्रकार आणि त्याची पात्रता याबद्दल माहिती असेल		H				H				H					
CO3	विद्यार्थ्यांना बँक खाती उघडणे, हस्तांतरण चालवणे आणि बंद करणे यासाठी विविध प्रक्रिया माहित असतात.	M					H					H			H	
CO4	इनबौंकिंग प्रणालीची नवीन संकल्पना विद्यार्थ्यांना कळेल.	H				H				H						
2T6 (B)	Course Name: कौशल्य विकास	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15

CO1	विद्यार्थी वित्तीय संस्थांचे महत्त्व समजावून सांगू शकतात.	H	H								M					
CO2	विद्यार्थी भारतातील आर्थिक परिणामांच्या संरचनेचा अर्थ लावू शकतील.	H				M	H									
CO3	विद्यार्थी प्राथमिक आणि दुष्यम भांडवली बाजारातील फरक ओळखण्यास सक्षम असतील.		M		H							H				
CO4	विद्यार्थी मनो माकटच घटक आळखू शकतात.	H		H						H						
3T1	Course Name: आर्थिक लेखा	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
CO1	संयुक्त स्टॉक कंपन्याचे फ्लोटेशन आणि त्यांची भांडवली रचना.	H			H				H							
CO2	समभाग जारी करणे आणि जप्त करणे, जप्त केलेले समभाग पुन्हा जारी करणे.			H			M					H				
CO3	डिबेंचर जारी करणे आणि विमोचन करणे.	H			H				H							
CO4	कंपनी परिचय आणि शेअर भांडवल, शेअर्स जारी करणे आणि त्याचे लेखांकन			L		H							H			
3T2	Course Name: व्यवसाय संप्रेषण आणि व्यवस्थापन	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
CO1	विद्यार्थी मूलभूत आणि प्रगत व्यावसायिक लेखन कौशल्यांचा वापर दाखवू शकतात		H			H						H				
CO2	विद्यार्थी सामाजिक आणि व्यावसायिक परस्परसंवादासाठी वैयक्तिक संवाद कौशल्य विकसित करतो.				H			H				H				
CO3	विद्यार्थी सार्वजनिक बोलण्याचे तंत्र शिकतात.		H						H		H					
CO4	विद्यार्थी ऑनलाइन वातावरणात संवाद साधू शकतात.	H				H				H						
3T3	Course Name: व्यावसायिक कायदा	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
CO1	चालवायचा यासारखा बिझनेस लॉ चे ज्ञान ते ज्ञान देते, हे करार कायद्याचे ज्ञान प्रदान करते आणि कोणत्याही करारामध्ये सुरक्षितपणे कसे प्रवेश करते हे स्पष्ट करते.			H				H		H						
CO2	हे वैध कराराचे स्पष्टीकरण देते ते भागीदारी, नोंदणी प्रक्रियेशी संबंधित कायद्याचे ज्ञान प्रदान करते.				H			M				H				
CO3	हे ग्राहक संरक्षण कायद्याचे ज्ञान देते	H					H						H			

CO4	हे वाटाधाटा साधनाशो संवाधत कायद्याच ज्ञान प्रदान करते		M		H								H			
3T4	Course Name: आर्थिक अर्थशास्त्र	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
CO1	जागातीक अर्थव्यवस्थेच्या अस्तित्व स्वरूपामुळे चलनविषयक अर्थशास्त्राचे महत्त्व अंतीकडच्या काळात वाढत आहे, अभ्यासक्रम पैशाच्या सैद्धांतिक पैतृचे स्पष्टीकरण आणि दस्तऐवजीकरण करण्याचा प्रयत्न करते.		H		H								H			
CO2	हे अत्यकालीन बाजार आणि मनी मार्केटमधील विविध साधनांचे ज्ञान प्रदान करते		H				H			H			H			
CO3	वित्तीय आणि आर्थिक धोरणे आणि आर्थिक वाढीमध्ये वित्तीय संस्थेची भूमिका.			H		M		H								
CO4	हे कर आकारणी, महसूल सकलन, सार्वजनिक कर्ज आणि सरकारच्या सार्वजनिक खुर्चाचे ज्ञान प्रदान करते		H		H				H							
4T1	Course Name: आर्थिक लेखा	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
CO1	हे वॉकेंग कंपन्यांचे नियमन प्रदान करते. विद्यार्थी सामान्य विमा गणना आण दावा निकाली काढण्यास सक्षम असेल.	H				H			H							
CO2		H					M			H						
CO3	विद्यार्थी गुडविलच्या मूल्यांकनाची गणना आणि विश्लेषण करण्यास सक्षम असेल.		M	H								H				
CO4	विद्यार्थी स्टटमेंट तयार करण्यास आणि कंपनीच्या लिंकिडेशनची गणना करण्यास सक्षम असेल.		H			H			H							
4T2	Course Name: कौशल्य विकास	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
CO1	समजून घ्या & संगणकावर काम करताना सॉफ्ट स्क्रिप्टचा सराव करा आण आवश्यक स्पष्टतेसह संवाद साधा.		H			M			H							
CO2	संकल्पनेचे ज्ञान प्रदर्शित करा & मूलभूत व्यावहारिक ऑपरेशनची तत्त्वे.	H				M							L			
CO3	आळखा & सुरोक्षित काये पद्धती पयावरण नियमांचे पालन.			M		H				H						
CO4	संस्थांच्या मूलभूत ज्ञानामध्ये प्राविण्य कौशल्ये विकसित करा	H			H				H							
4T3	Course Name: आयकर	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
CO1	विद्यार्थ्यांना प्रत्यक्ष कर आकारणीशी संबंधित तांत्रिक संज्ञा ओळखता येतील.		H			H				H						

CO2	विद्यार्थ्यांना प्रत्यक्ष कर आकारणीशी संबंधित तांत्रिक संज्ञा ओळखता येतील.	H			M								H			
CO3	विद्यार्थी आयकर कायदा 1961 च्या धडा VI A अंतर्गत विविध फायदे आणि वजावट समजून घेण्यास सक्षम असतील. जो करनिधिरिकाच्या एकूण उत्पन्नातून कमी केले जातील.		M	H			H									
CO4	विद्यार्थी निव्वळ एकूण उत्पन्न आणि वैयक्तिक करदायित्वाची गणना करू शकतील आणि आयकर कायदा 1961 च्या प्रकरण VI A अंतर्गत उत्पन्नाच्या सर्व शीर्षामधून मिळणारे उत्पन्न आणि वजावट विचारात घेईल.	H			H			H								
4T4	Course Name: आर्थिक अर्थशास्त्र	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
CO1	विद्यार्थी व्यावसायिक बँकेची कार्ये, विकसनशील अर्थव्यवस्थांमध्ये व्यावसायिक बँकेची भूमिका, व्यावसायिक बँकेद्वारे पतनिर्मितीची प्रक्रिया आणि व्यावसायिक बँकेची मर्यादा शिकतील.	H			H							H				
CO2	मौद्रिक अर्थशास्त्रामध्ये, विद्यार्थी एटीएम, कोअर बँकिंग, क्रेडिट कार्ड, डेबिट कार्ड, ई-पस, लेझर कार्ड्स ईसीएस आणि इलेक्ट्रॉनिक फंड ट्रान्सफरच्या विविध संकल्पना शिकतील.		H			H					H					
CO3	विद्यार्थी बँक आणि ग्राहक संबंध आणि सेवा देखील शिकतील			H	H						M					
CO4	विद्यार्थी केंद्रीय बँक, SLR, CRR च्या विविध संकल्पना शिकतात		H			H						H				
5T1	Course Name: आर्थिक लेखा IV	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
CO1	लेखा मानक 14 नुसार कापारेट पुनरेचना समजून घेणे म्हणजे कंपन्यांचे एकत्रीकरण आणि शोषण.		H			H				H						
CO2	विद्यार्थ्याला कंपन्यांची पुनरेचना आणि पुनर्रचना या लेखा प्रक्रियेची तयारी आणि विश्लेषण करता येईल.	H		H								H				
CO3	पाणी पुरवठा आणि गॅस कंपन्यांसारख्या सार्वजनिक उपयोगितेच्या बाबतीत विद्यार्थी अंतिम खाते विवरण तयार करण्यास सक्षम असेल.			H			H						H			
CO4	विद्यार्थ्याला देगवेगव्या पद्धतीने शोअरचे मूल्यांकन करता येईल				M		H				H					
5T2	Course Name: खच लेखा	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15

CO1	विद्यार्थी व्यवस्थापकीय निर्णयांमध्ये खर्चाच्या परिणामांचे विश्लेषण करण्यास सक्षम असतील.	H					H	H								
CO2	विद्यार्थीना प्रक्रियेची किंमत समजू शकेल	H			H								H			
CO3	विद्यार्थी मानक खर्च आणि विचलनाचे विश्लेषण समजण्यास सक्षम असतील.			H		M				H						
CO4	विद्यार्थीना खर्च व्यवस्थापनाच्या विविध पद्धती आणि तंत्रे समजतील.		H			H				H						
ST3	Course Name: व्यवस्थापन प्रक्रिया	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
CO1	विद्यार्थीना व्यवसायाशी संबंधित संकल्पना समजतात		H			H				H						
CO2	व्यवस्थापनाची भूमिका, कौशल्य आणि कार्ये दाखवा.			H			H				H					
CO3	व्यवस्थापन प्रक्रियेच्या प्रभावी अनुप्रयोगाचे विश्लेषण करा आणि संस्थात्मक समस्या सोडवा आणि इष्टतम व्यवस्थापकीय निर्णय विकसित करा				H	H					H					
CO4	संस्थेतील मानवी संसाधनांच्या व्यवस्थापनाशी निगडीत गुंतागुंत समजून घ्या आणि या गुंतागुंत हाताळताना शिक्षणाचे एकत्रीकरण करा.		M			H				H						
ST4	Course Name: भारतीय अर्थशास्त्र	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
CO1	भारतीय अर्थशास्त्र मध्ये, विद्यार्थी विविध पंचवार्षिक योजनेअंतर्गत (1951 ते 2017) भारतीय अर्थव्यवस्थेच्या प्रगतीचे विश्लेषण करतील, नीती आयोगाची रचना, नियोजन, उद्दिष्टे आणि संरचना शिकतील.			H				H					H			
CO2	भारतीय अर्थशास्त्र भारतीय अर्थव्यवस्थेची वैशिष्ट्ये, आर्थिक वाढीच्या धोरणात्मक संकल्पना, आर्थिक विकास आणि नैसर्गिक संसाधनांची उपलब्धता यांच्याशी संबंधित आहे.			H		M				H						
CO3	विद्यार्थी लोकसंख्या विस्फोट आणि रोजगार आणि भारतीय अर्थशास्त्रातील बेरोजगारी संरचना, ग्रामीण आणि शहरी बेरोजगारी या समस्यांचे विश्लेषण करतील.				H	M				H						
CO4	विद्यार्थीला सावंजनेक कर्ज, सावंजनेक खर्च आणि देशाचे सावंजनिक महसूल शिकता येईल.		H			M				H						

5T5.1	Course Name: विपणन व्यवस्थापन	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
CO1	विद्यार्थ्यांना माकॉटिंगचे महत्त्व पटवून देता येईल.		H			H				H						
CO2	विद्यार्थी विपणन व्यवस्थापन आणि व्यवसायावरील इतर प्रभावांमधील संबंधांचे विश्लेषण करतील		M			H						H				
CO3	सध्याच्या विपणन परिस्थितीत विपणन संस्थांची भूमिका आणि प्रासांगिकतेचे मूल्यांकन करणे.			H		H							H			
CO4	विपणन मिश्रणाच्या विविध घटकांची भूमिका आणि महत्त्व ओळखा.	H			H					H						
5T5.2	Course Name: संगणकीकृत लेखा	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
CO1	विद्यार्थी सर्व अभ्यासक्रमांमध्ये लेखा शिस्तीची भाषा, वर्गीकरणाच्या पद्धती, मानके आणि संगणकीय प्रक्रियांचा वापर करून ज्ञानाचा प्रगतीशील संज्ञानात्मक विकास, आकलन आणि तर्कसंगत आर्थिक निर्णय घेण्याचे प्रात्यक्षिक दाखवतील.			H			H						H			
CO2	संगणकीकृत अकाउंटिंग ऑप्लिकेशन्स यशस्वीरीत्या पूर्ण केल्यावर, विद्यार्थी मायक्रो कॉम्प्युटर सॉफ्टवेअर वापरून अकाउंटिंग धिअरी लागू अकाउंटिंग प्रक्रियेची समज दाखवण्यास सक्षम असेल.	H							M			H				
CO3	विद्यार्थी लेखा, कर आकारणी, बैंकिंग, विमा आणि कॉर्पोरेट कायदा यासारख्या कार्यात्मक क्षेत्रात नोकरीसाठी तपार होतील. व्यावसायिक वातावरणात प्रभावीपणे आणि कार्यक्षमतेने काम करण्याची वृत्ती. विद्यार्थ्यांना वाणिज्य, व्यवसाय लेखा अर्थव्यवस्था आणि वित्त, लेखापरीक्षण आणि विपणनाच्या विविध विषयांचे ज्ञान मिळेल.			H	H			H								
CO4	लेखांकनाचा तक्ता म्हणजे खात्यांच्या नावांचे (लेजर्स आणि गट) एक वृक्ष दृश्य आहे जे कंपनीला त्याच्या खात्यांचे व्यवस्थापन करण्यासाठी आवश्यक असते. ईआरपी ही एक प्रणाली आहे जी त्यानुसार बदलली जाऊ शकते	H				H				H						
5T6.1	Course Name: व्यवसाय वित्त	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15

CO1	विद्यार्थी विझनेस फायनान्सचा वैचारिक पाया शिकतील आणि विझनेस फायनान्सच्या स्तोतांसह कवर करतील.	H			H			H								
CO2	विद्यार्थी प्रकल्प वित्तपुरवठा, इन्व्हेंटरी मॅनेजमेंटची गणना आणि फायदा जाणून घेण्यास सक्षम असतील	H				H			H							
CO3	विद्यार्थी खेळत्या भांडवलाच्या व्यवस्थापनाचे वर्णन करण्यास सक्षम असतील.	H			H			H								
CO4	विद्यार्थी कर्जदार आणि कर्जदार व्यवस्थापनावर लक्ष केंद्रित करतील & उपक्रम वित्तपुरवठा	H			H			H								
ST6.2	Course Name: लेखापरीक्षण	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
CO1	ऑडिटिंगमध्ये विद्यार्थी ऑडिटिंगचे मूलभूत विषय शिकतील. ऑडिटिंगमध्ये, विद्यार्थी ऑडिट, ऑडिटर आणि ऑडिटिंगमधील फरक शिकतील.		H		M				H							
CO2	विद्यार्थी ऑडिट, अंतर्गत नियंत्रण आणि अंतर्गत ऑडिट प्रणालीचे प्रकार शिकतील.		H			H						H				
CO3	या विषयात, विद्यार्थी ऑडिट, ऑडिट डॉक्युमेंटेशन, ऑडिट पुरावे आणि ऑडिट प्लॉनिंगच्या प्रक्रियेचे आणि कामकाजाचे विश्लेषण करतील. लेखापरीक्षण, क्वाउचिंग आणि मानक; मालमत्तेची पडताळणी आणि पडताळणी & दायित्वे.			H	H				M							
CO4	ऑडिटिंगमध्ये, विद्यार्थ्यांना कंपनी ऑडिटर आणि amp, ऑडिट आणि ऑडिट रिपोर्टमधील फरक लक्षात येईल & प्रमाणपत्रे	H				H							H			
ST5.1	Course Name: मानव संसाधन व्यवस्थापन	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
CO1	मानव संसाधन व्यवस्थापन संकल्पनेची समज विकसित करा & संस्थांमधील त्याची प्रासंगिकता समजून घेण्यासाठी.		H		H								H			
CO2	विविध मानव संसाधन समस्यासाठी आवश्यक कौशल्ये विकसित करा.		H			H						M				
CO3	धोरणात्मक समस्याचा विश्लेषण करा & मनुष्यबळ संसाधने निवडण्यासाठी आणि विकसित करण्यासाठी धोरणात्मक			M			H						H			
CO4	एचआर संकल्पनांचे ज्ञान एकत्रित करा किंवा योग्य व्यावसायिक निर्णय घ्या	H				H			H			H				

6T5.2	Course Name: अप्रत्यक्ष कर वस्तू आणि सेवा कर (GST) शी संबंधित विविध अटी विद्यार्थ्यांना समजल्या पाहिजेत.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
CO1		H			H							H				
CO2	विद्यार्थ्यांना फॉरवर्ड चार्ज आणि रिकर्स चार्ज मेंकेनिझममधील फरक समजायला हवा. तसेच, मिश्रित आणि मिश्रित पुरवठ्यातील फरक समजून घेण्यासाठी.	H			M								H			
CO3	विद्यार्थी वेळेचे ठिकाण आणि पुरवठ्याचे मूल्य ठरवू शकतील.		H			H			H							
CO4	जीएसटी कायद्यानुसार एखाद्या व्यक्तीला नोंदणी करणे आवश्यक आहे की नाही हे विद्यार्थी ठरवू शकतील.	H			M					H						
6T6.1	Course Name: व्यवसाय वित्त	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
CO1	फायनान्सची वैचारिक समज प्रदान करा & भारतातील आर्थिक बाजारपेठ.		H			H				H						
CO2	हे विविध भाडवली बजेट निर्णयाबद्दल ज्ञान प्रदान करते.	H			M							H				
CO3	गुंतवणूक, वित्तपुरवठा आणि यांसारख्या फर्मच्या विविध निर्णयावर लक्ष केंद्रित करा. सामान्य लाभांश.			H			H					H				
CO4	विद्यार्थीमध्ये विश्लेषण करण्याची कौशल्ये विकसित करण्यासाठी & तरलता, सॉल्व्हेसी, नफा आणि संस्थांच्या रोख प्रवाहाच्या दृष्टिकोनातून आर्थिक स्टेटमेन्टचा अर्थ लावा आणि निर्णय घेण्यासाठी तेच लागू करा.			H		H			H							
6T6.2	Course Name: औद्योगिक कायदा	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
CO1	विद्यार्थ्यांना औद्योगिक संवधांची संकल्पना स्पष्ट करता आली पाहिजे.			H			H			H						
CO2	विद्यार्थ्यांला विविध कायद्यांतर्गत वेतन कायद्याचे महत्त्व सांगता आले पाहिजे.		H					M						M		
CO3	विद्यार्थी स्वतःचा व्यवसाय सुरू करू शकतो.	H				H				L						
CO4	विद्यार्थ्यांला औद्योगिक विवादाची महत्त्वाची कारणे आणि परिणामाची रूपरेखा सांगता आली पाहिजे.		H			H							H			
6T1	Course Name: आर्थिक लेखा V	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15

CO1	धारण करणाऱ्या कंपन्यांची खाती ओळखणे आणि विकसित करणे.		H				H	H								
CO2	त्याना विमा कंपन्यांच्या खात्यांची माहिती ठेवा.	H			H			M								
CO3	खरेदीची कल्पना जाणून घेण्यासाठी & गुंतवणूक खात्याद्वारे सिक्युरिटीजची विक्री.		H		L			H								
CO4	निगमन करण्यापूर्वी नफ्याबद्दल ज्ञान प्रदान करण्यासाठी & त्याच्या लेखा उपचार	H			H						H					
6T2	Course Name: व्यवस्थापन लेखा	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
CO1	विद्यार्थी व्यवस्थापन लेखा अर्ज करू शकतात & निर्णय घेणे सुलभ करण्यासाठी त्याची उद्दिष्ट.		H			H		H								
CO2	इष्टतम व्यवस्थापकीय निर्णय निर्धारित करण्यासाठी खर्च खुंड नफा तंत्राचे विश्लेषण करा. विविध लेखा गुणोत्तरांची गणना करा, अहवाल आणि संबंधित डेटा.	M					M						H			
CO3	बजेट तयार करा & घटकांमधील संबंधांची समज दर्शवा.		H		H					H						
CO4	रोख प्रवाह तयार करा & फंड फ्लो स्टेटमेंट हे मध्यवर्ती आणि दीर्घकालीन वित्त नियोजनात मदत करते	H				H		H		H						
6T3	Course Name: प्रगत सांख्यिकी	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
CO1	विद्यार्थी अंकगणित मो॒न, माध्य, हामोनिक मीन करू शकतील				H	H				H						
CO2	सहसंबंधांची गणना, प्रतिगमन विश्लेषण अनुक्रमणिका क्रमांक आणि वेळ मालिका विश्लेषण.		H				H						M			
CO3	सांख्यिकीय चाचणी आणि त्यांचे अनुप्रयोग समजते.		H			M					H					
CO4	विद्यार्थ्यांना संभाव्यता सिद्धांताचा उपयोग समजतो.		H		H						H					
6T4	Course Name: भारतीय अथेशास्त्र	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
CO1	भारतीय अथेशास्त्र II मध्य, विद्यार्थी भारतीय शेतीची भूमिका आणि समस्या, जमीन सुधारणा आणि हरित क्रांतीची प्रगती यांचे विश्लेषण करतील. हे भारतातील कृषी मूल्य धोरण आणि पीक विमा योजनेचे गंभीर विश्लेषण देखील करते.					H	H				H					

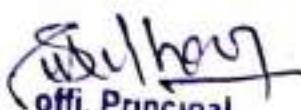

CO10	कामगारांच्या घामाचे, रक्ताचे आणि अश्रूचे मोल होते तेहाच भांडवलशाहीचे दुष्ट चक्र संपते.	H			M											
CO11	छत्रपतींच्या कार्यात जिजामातेचे मोठे योगदान आहे.		H	M												
CO12	पक्षी आणि मानवी स्वभाव	H			M											
CO13	इंटरनेटवर मराठी भाषेच महत्त्व	H				M										
CO14	इंग्रजी शब्दाची पूर्ण रूपे आणि मराठीत भाषांतर कसे करावे.		H		M											
SEM I	COMPULSORY ENGLISH	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
CO1	Contextualizing the lessons with the contemporary social situations		H				H			H						
CO2	Learn and understand the fact that with tenacity and ambition one can achieve what one wants in life	H			M							H				
CO3	To make the students understand how emotional elements can be arisen through poems.			H				H					H			
CO4	Writing skills will be improved by making the students learn different words and their use		H			H			H		H					
SEM II	COMPULSORY ENGLISH	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
CO1	Students will be able to face real life situation and healthy use of social media		H			H			H			H				
CO2	The moral imparted in prose will have a positive impact on the mindset of the student.	H		H								H				
CO3	The poems will encourage the learners to shun violence and materialism.		H			H							H			
CO4	Able to learn writing skills such as story writing, narrating experience and interviewa			M		H					H					
SEM III	COMPULSORY ENGLISH	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
CO1	The moral imparted in prose will have a positive impact on the mindset of the student.		H			H			H			H				
CO2	The life of great personalities will motivate them to toil to be successful.	H					M						M			

CO3	Enhances different aspects of life through poems	H			H			L								
CO4	The syllabus will contribute in vocabulary enhancement.		H			H					H					
SEM IV	COMPULSORY ENGLISH	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
CO1	Overall personality development will be worked on which will prove beneficial in future.	H	H				H									
CO2	The students will be able learn to face challenging real life situations through the stories.			H	H								H			
CO3	Students will be able to face real life situation in context with spiritual aspects and self actualisation			H				H		H						
CO4	Able to learn writing skills such as story writing, narrating experience and interviewa	H				H				M						

 offi. Principal
 Dr Panjabrao Deshmukh Arts &
 Comm. (Evening) College, Nagpur

Program Outcomes																														
Name of Program: B.A.																														
Number of courses(Subjects) - 6																														
Program Outcomes																														
PO1	To learn and understand four English language skills listening, reading, speaking and writing																													
PO2	To summarize and analyze the texts prescribed in the syllabus																													
PO3	To learn and make use of the grammar rules																													
PO4	To learn and make use of punctuation rules																													
PO5	To learn the sentence structure and make the correct use of them while constructing a new sentence																													
PO6	Able to learn the key concepts in English Language																													
PO7	Gain the knowledge of grammar rules and composition																													
PO8	Critically analyze the texts prescribed for the study																													
PO9	Critically appreciate the poems prescribed for the study																													
PO10	Able to learn how to make pronunciation of particular word in English																													
PO11	Able to communicate with confidence in simple and correct English																													
PO12	Able to sharpen interpersonal skills																													
Program Matrix																														
Name of Program																														
(Low Correlation = L/1; Moderate Correlation = M/2; High Correlation = H/3)																														
Course Outcomes (COs)	Program Outcomes (POs)																													
	Domain Specific(PS)		Domain Indepen																											
Sem I	Course Name - Compulsory English	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15														
CO1	Learners will be motivated through the Life Sketches of successful sportspersons	H						M																						
CO2	Learners will be able to understand the ethics and values in the west in the context of Indian values				M			H																						
CO3	The students will be able to comprehend the theme of the stories and poems prescribed	H						M																						
CO4	Learners will be able to draft an impressive application and resume for a job	H						M																						
CO5	Learners will develop confidence in grasping and understanding the English Language and its usage	M							H																					
CO6	Learners will be able to develop the creative writing skills	M					H																							
Sem II	Course Name - Compulsory English	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15														
CO1	Learners will be able to apply the basics of the English Language in their routine life	H					M																							
CO2	The learners will be able to develop critical thinking				M			H																						

Off. Principal
Dr. Panjabrao Deshmukh Arts &
Comm. (Evening) College, Nagpur

Program Outcomes(English Literature)

Name of Program: B.A.

Number of courses(Subjects) - 6

PO1	To Learn various genres of English Literature
PO2	To learn and understand various literary movement in English Literature
PO3	To learn and understand various literary schools and major writers
PO4	To learn and understand the historical, social and cultural background
PO5	To learn and understand various dramatic devices and their usages in literature
PO6	To learn and understand various literary terms
PO7	Learn to appreciate various genres of English Literature
PO8	Inculcate and develop literary taste
PO9	Learn and understand various types of prose, poetry, drama, novels and short stories
PO10	Learn to summarise, interpret and make critical remarks
PO11	Learn the aesthetics of Literature
PO12	Learn the literary contribution of various writers

Program Matrix

Name of Program - English Literature

(Low Correlation = L/1; Moderate Correlation = M/2; High Correlation = H/3)

Course Outcomes (COs)		Program Outcomes (POs)														
		Domain				Domain										
Sem I	Course Name - English Literature	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	Learners will be able to understand the historical, social and cultural background of the 16th century England															
CO1		H						M								
CO2	The learners will be able to understand	H						M								
CO3	The learners will be able to understand the rules of punctuation	H														
CO4	The learners will be able to know and understand the sources of Shakespeare's Plays									H						
CO5	The learners will be able to understand in detail about the contribution of University Wits									M						

CO6	The Learners will be able to understand the autobiographical elements, pathos and humour in the prescribes essays of Charles Lamb	H	M													
CO7	The Learners will be able to understand the central idea and theme of the prescribed essays of william Hazlitt	H	M													
CO8	The Learners will be able to understand various Literary forms related to the genre of novel like Picaresque Novel, Epistolary Novel, Gothic Novel, Sentimental Novel, Historical Novel, Domestic Novel, Regency Novelss and Black Comedy	H	M													
CO9	The Learners will be able to understand the literary terms Maxim, Memoir, Metonymy, Mimesis, Myth, Novella, Onomatopoeia and Oxymoron	H	M													
CO10	The learners will be able to understand the literary contribution of the novelist Jane Austen	H	M													
CO11	The Learners will be able to understand the central idea, theme and summary of the novel Pride and Prejudice by Jane Austen	H	M													
CO12	The Leamers will be able to critically analyze the major characters in the novel Pride and Prejudice	H	M													
CO10	The learners will be able to understand the literary contribution of the novelist Jane Austen	H	M													
Sem IV	Course Name - English Literature	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
CO1	and understand the Historical, social	H					M									
CO2	The Learners will be able to understand the characteristic Features of the poetry of the Romantic Age	H						M								

	The Learners will be able to understand the central idea, theme and summary of the prescribed poems of William Blake, William Wordsworth, Robert Southey, Thomas Moore, Lord Byron, P.B. Shelley and John Keats	H	M								
CO3											
CO4	The learners will be able to critically analyse the prescribed poems	H	M								
CO 5	The Learners will be able to understand the literary contribution of the essayists Charles Lamb and William Hazlitt	H	M								
CO6	The Learners will be able to understand the autobiographical elements, pathos and humour in the prescribes essays of Charles Lamb	H	M								
CO7	The Learners will be able to understand the central idea and theme of the prescribed essays of william Hazlitt	H	M								
CO8	The Learners will be able to understand various Literary forms related to the genre of novel like Picaresque Novel, Epistolary Novel, Gothic Novel, Sentimental Novel, Historical Novel, Domestic Novel, Regency Novelss and Black Comedy	H	M								
CO9	The Learners will be able to understand the literary terms Maxim, Memoir, Metonymy, Mimesis, Myth, Novella, Onomatopoeia and Oxymoron	H	M								
CO10	The learners will be able to understand the literary contribution of the novelist Jane Austen	H	M								
CO11	The Learners will be able to understand the central idea, theme and summary of the novel Pride and Prejudice by Jane Austen	H	M								
CO12	The Learners will be able to critically analyze the major characters in the novel Pride and Prejudice	H	M								

CO11	The learners will be able to critically analyse the major characters in the novel.	H			M											
CO12	The learners will be able to understand the structure and the purposes of various prose forms like essay, short story, Biography, Autobiography, Fable, Allegory, Metafiction and Narrative and their literary importance	H			M											
CO 13	The learners will be able to understand the literary terms Sobriquet, Syntax, Tautology, Thesis(Dissertation), Tirade, Tragic Flaw, Volta and Wellerisms and their literary significance.	H			M											
Sem V	Course Name - English Literature	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
CO1	The learners will be able to understand the historical, social and cultural background of the emergence of Indian Writing in English	H						M								
CO2	The learners will be able to understand the literary contribution of Rabindranath Tagore, Sarojini Naidu, Toru Dutt, Dilip Chitre, Arun Kolatkar, Jayant Mahapatra nad Sujata Bhatt	H						M								
CO3	The Learners will be able to imbibe ethical, moral, national and cultural values in Indian Writing in English	H						M								
CO4	The learners will be able to put forth ideas, values, and themes which inform and impact culture and society, both now and in the past	M						H								
CO 5	The learners will be able to identify, analyse, interpret and describe the critical ideas, values and themes prevalent in Indian Writing in English	H						M								
CO6	The learners will be able to understand the central idea, theme and the summary of the poems prescribed	H						M								
CO7	The learners will be able to critically analyse and appreciate the poems prescribed	H						M								

CO 5	The learners will be able to identify, analyse, interpret and describe the critical ideas, values and themes prevalent in Indian Writing in English	H		M									
CO 6	The learners will be able to understand the central idea, theme and the summary of the poems prescribed	H		M									
CO 7	The learners will be able to critically analyse and appreciate the poems prescribed	H		M									
CO 8	The learners will be able to understand the central idea, theme and the summary of the short stories prescribed	H		M									
CO 9	The learners will be able to interpret and critically analyse the short stories prescribed from the socio-cultural perspective	H		M									

Name of Program - इतिहास

Number of courses(Subjects) - इतिहास

Program Outcomes

PO1	मानवी जीवनात इतिहासाला अभूतपूर्व महत्त्व आहे
PO2	इतिहासाच्या अभ्यासाने संस्कृतीचे रक्षण होते
PO3	इतिहासाच्या अभ्यासामुळे सामाजिक-राजकीय जाणीच होते
PO4	जागातेक घटनाबद्दल जाणून घ्या
PO5	स्पष्टी परीक्षासाठी इतिहासाचा अभ्यास महत्त्वाचा आहे
PO6	संभाषण कौशल्य येते आणि मानवी समाजाचे महत्त्व समजाते
PO7	इतिहासाचा अभ्यास केल्याने देशभक्तीची प्रेरणा मिळते
PO8	इतिहासाच्या अभ्यासातून देशाचे राष्ट्रीय-आंतरराष्ट्रीय संबंध कलतात.
PO9	
PO10	
PO11	
PO12	

Program Matrix

Name of Program

(Low Correlation = L/1; Moderate Correlation = M/2; High Correlation = H/3)

Course Outcomes (COs)	Course Name - B.A. - I भारताचा इतिहास (सुरुवात - १५२५)	Program Outcomes (POs)												
		Domain		Domain		Domain		Domain		Domain		Domain		
1T1 (Core)	विद्यार्थ्याना हड्ड्या संस्कृती आणि वादेक संस्कृती समजाली	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
CO1														
CO2	जन-बौद्ध धर्माची सावेस्तर माहिती मिळाली	H				L					H			H
CO3	गुलामवश व सल्तनत काळ स्थापत्यकला समजात्या गेली	M				H					M			

CO4	भक्ती चळवळ आणि सुफों पथाची माहिती समजली।	H	H	H		H
1T2 (Core)	Sem-II भारताचा इतिहास (१५२५ - १७६१)					
CO1	भारतात मुघल सत्ता कशी प्रस्थापित झाली हे समजले	H	L	H		M
CO2	शेरशाह सुरी आणि मुघल कारभाराची माहिती जाणून घेतली	H	M	H		H
CO3	छत्रपती शिवाजी आणि मुघल संबंधाची माहिती मिळाली	H	H	M		L
CO4	पानिपत तिसरे युद्ध आणि इंग्रजांचे भारतात आगमन समजले	H	L	H		H
1T3 (Core)	भारताचा इतिहास (१७६४ - १८८४)					
CO1	बक्सरची लढाई आणि ब्रिटेशानांची धोरण भारतात कसे राबवले हे कळले	M	H	H		M
CO2	दुहेरी कर व्यवस्था, कायमधारा पद्धत तैनाती फौज खालसा धोरण कळले	H	H	M		H
CO3	१८५७च्या स्वातंत्र उठाव कारण व परिणाम समजली	H	H	M		H
CO4	भारतात राष्ट्रवादाचा उदय कसा झाला हे जाणून घेतले	L	H	H		M
1T4 (Core)	भारताचा इतिहास (1885-1947)					
CO1	राष्ट्रीय कॉंग्रेसच्या स्थापनेची माहिती घेतली	H	M	M		H
CO2	जहाल आणि मवाळ यांची भूमिका समजली	H	L	H		M
CO3	असहकार, साविनय कायदेभग आंदोलनाबाबत माहिती मिळाली	H	H	M		H
CO4	भारत स्वतंत्र कसा झाला याचे सावेस्तर ज्ञान मिळवले	M	H	H		L
1T5 (Core)	आधुनिक जग (१७८९ - १९२०)					
CO1	फ्रेच राज्यक्रांती ही जगातील पहिली क्रांती होती त्याची व्याप्ती व कारणे परिणाम कळले	H	M	H		H
CO2	साम्राज्यवादाची कारणे कोणती होती हे समजले	H	H	M		L
CO3	पहिले महायुद्ध - व्हर्सायचा तह कळला	H	H	H		M
CO4	यूनायटेड नेशन्स(संयुक्त राष्ट्रसंघ) आणि तिची उपलब्धी आणि अपयश याबद्दल जाणून घेतले	L	H	M		H
1T6 (Core)	आधुनिक जग (1920 - 1960)					
CO1	राशेयाच्या पंचवार्षीक योजनेची माहिती कळली	H	M	L		H
CO2	हिटलर - मुसोलिनीचे परराष्ट्र धोरण समजले	M	H	H		L
CO3	दुसऱ्या महायुद्धाची कारणे जाणून घेतली	H	L	H		H

CO4	नाटो, सिंटो, वासो, करार, इजिप्ट, सुवेज कालवा समजला	H			M			L		H
-----	---	---	--	--	---	--	--	---	--	---

Number of courses (Subjects) - Economics

Program Outcomes

PO1	सामाजिक शास्त्राचे ज्ञान अवगत करून त्याचा जीवनात उपयोग करणे.
PO2	सामाजिक विज्ञान शास्त्रातील जटिल समस्या समजून घेऊन त्याचे विश्लेषण करणे.
PO3	व्यापार, बैंकिंग आधिक नियोजन आधिक विकास, आधिक समस्या, कृषी, गुतवणूक, अंतरराष्ट्रीय व्यापार
PO4	गृहितकावरून अचूक अनुमान लावून संशोधन हाणिकोन निर्माण करणे.
PO5	मोहिती तंत्रज्ञानाचे ज्ञान समजून त्याचा वापर वाढविणे
PO6	नोंदेकरता पाळून सामाजिक जबाबदारीची जाणीव निर्माण होते.
PO7	सामाजिक जीवनात यश प्राप्त करण्यासाठी आवश्यक गुणांचा विकास करण्याची पात्रता निर्माण होते आणि त्याचा फायदा दैनंदिन व्यवहारात होतो.
PO8	व्यापारी आधिकार व मध्यवर्ती आधिकार, मोद्रांक आणि राजकाशीय धारण, भारतीय शती यांवरपर्यंत ज्ञान प्राप्त करून व्यवहार करताना या ज्ञानाचा उपयोग होतो.

Program Matrix

Name of Program

(Low Correlation = L/1; Moderate Correlation = M/2; High Correlation = H/3)

CO3	राज्यव बकचा अधिकारस्थतात मूलमका करता महत्वाची आहे याविषयी ज्ञान प्राप्त होते.	H									
CO4	प्राप्त होऊन गुतवणुक करताना याचा उपयोग होतो.	L	H	H							
3T1 (Core)	भारतीय अधिकारस्था -1										
CO1	भारतीय अधिकारस्था स्वरूप आणि मूलभूत वैशिष्ट्ये यादिष्यी माहिती प्राप्त होते.	H								M	
CO2	भारतीय शेतीचे अधिकारस्थेतील महत्व, स्वरूप आणि समस्या जाणून शेतीची उत्पादकता वाढविण्यासाठी कौणत्या उपाययोजना कराऱ्या लागतील याचे ज्ञान प्राप्त होते.										
CO3	आर्थिक विकासात उद्यागाचा गरज आणि भूमिका कळते.	M								H	
CO4	राजगार आणि दारदाचा सकल्पना जाणून दारिद्र्य निवारण कार्यक्रमाचो कल्पना घेते.	M								H	
3T2 (Core)	भारतीय अधिकारस्था -2										
CO1	आर्थिक वाढ व आर्थिक विकासासाची संकल्पना जाणून विश्लेषण करण्यास मदत होते.	H									
CO2	आर्थिक नियाजन आणि आर्थिक धारणाचा कल्पना घेते.	M								M	
CO3	सार्वजनिक वित्ताचे स्वरूप व्याप्ती आणि महत्व समजून घेऊन व्यवहारात उपयोग होतो.	H								M	L
CO4	आतरराष्ट्रीय व्यापार आणि आतरराष्ट्रीय वित्ताय संस्थांचे ज्ञान अनेक क्षेत्रात कार्य करताना उपयुक्त ठरते.										M

Name of Program - B.A.

Number of courses(Subjects) - Political Science

Program Outcomes

PO1	सामाजिक विज्ञानाचे ज्ञान लागू करने आणि त्याचे विश्लेषण करा.
PO2	अटी आणि विशिष्ट संकल्पना ओळखा, समजून घ्या. सामाजिक विज्ञानातील जटिल कल्पना ओळखा, तयार करा आणि त्याचे विश्लेषण करा.
PO3	समाजाची आचारसंहिता, शिष्टाचार, सांस्कृतिक समस्या, राजकीय समस्या, आर्थिक, ऐतिहासिक आणि भौगोलिक इत्यादी ज्ञान समजून घेणे, ओळखणे आणि त्याचे विश्लेषण करणे.
PO4	ग्रहीतके ओळखा, अंदाजे अद्युक्त आणि वैध आहेत हे तपासा आणि योग्य दृष्टीकोन पाहण्याकरिता.
PO5	इंग्रजी ज्ञान समजण्यासाठी मूलभूत ज्ञान एकणे, बोलणे, वाचणे आणि स्पष्टपणे लिहिणे यासाठी वापर.
PO6	संप्रेषणातील ICT चे ज्ञान समजून घेणे आणि त्याचे विश्लेषण करणे.
PO7	नोंतिक तत्त्वे लागू करा आणि समाजाच्या जबाबदार्या समजून घेणे.
PO8	समाजात प्रभावीपणे संवाद साधणे जसे की प्रभावी प्रेस्फोटेशन आणि स्पष्ट माहितीची देवाणघेवाण करण्यासाठी प्रभावी अहवाल आणि दस्तऐवज डिझाइन करणे समजून घेणे आणि लिहिणे.

Program Matrix

Name of Program

(Low Correlation = L/1; Moderate Correlation = M/2; High Correlation = H/3)

Course Outcomes (COs)	Program Outcomes (POs)													
	Domain			Domain										
Sem. I	अभ्यासक्रमाचे नाव - राजकीय सिद्धांत	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	15
CO1	राज्य आणि नागरी समाजाची सकल्पना समजली.	H				M	H							

CO2	कायदा, शक्ती, अधिकार आणि वैधता इत्यादी संकल्पनेचे मूळ जाणून घेतले.	M		L	H		
CO3	राजकीय सिद्धांताचे स्वरूप आणि व्याप्ती समजून घेतली.	H		H	M		
CO4	राज्याच्या उत्पत्तीच्या सिद्धांताचे मूल्यांकन केले.	M		H	M		
Sem. II	अभ्यासक्रमाचे नाव- पाक्षात्य राजकीय विचारवंत विद्यार्थी ज्ञान मुख्य विचारवंत आणि संकल्पना दर्शविल.	H		L	H		
CO1	विद्यार्थी समान संकल्पनेवर विचारवंतांची तुलना करतील.	H		H	M		
CO2	नवीन परिस्थितीचे विश्लेषण करण्यासाठी विद्यार्थ्यांनी विविध संकल्पनांचा वापर केला.	M		L	M		
Sem. III	अभ्यासक्रमाचे नाव- भारतीय शासन आणि राजकारण विद्यार्थ्यांना भारतीय राज्यघटनेचे तत्वज्ञान समजाते.	M		L	M		
CO1	विद्यार्थ्यांने ब्रिटिश ओपानेविशेषक राजवटीची कारणे, परिणाम ओळखले	M		H	H		
CO2	विविध भारतीय कायदे समजून घेतली.	H		M	M		
CO3	भारतीय राष्ट्रीय चळवळीच्या विवेद टप्प्यांचे विद्यार्थ्यांनी कौतुक केले.	M					
CO4	अभ्यासक्रमाचे नाव- राज्याचे शासन आणि राजकारण						
Sem. IV	महाराष्ट्र स्थानेक स्वराज्य संस्थांची उल्कांती, व्याप्ती आणि महत्त्व समजाले.	M		M	M		
CO1	भारतीय राज्यघटनेच्या ७३व्या आणि ७४व्या संविधान संशोधन समजून घेतली.	H	H		M		
CO2	स्थानेक स्वराज्य संस्थांचा विवेद रचना आणि कार्ये समजून घेतली.	M		M			
Sem. V	अभ्यासक्रमाचे नाव- तुलनात्मक शासन आणि राजकारण						
CO1	तुलनात्मक शासन आणि राजकारणाचा बोल्डिक पाया समजून घेतला.	H		L	M		
CO2	इंग्लंड आणि अमेरिकेची राजकीय संस्कृती समजून घेतली.	H		M	M		
CO3	इंग्लंड आणि अमेरिका राजकीय पक्ष प्रक्रिया आणि एजन्सी समजून घेतल्या.	M		H	H		
Sem. VI	अभ्यासक्रमाचे नाव - आंतरराष्ट्रीय संवंध						
CO1	आंतरराष्ट्रीय संवधांची उल्कांती, व्याप्ती आणि महत्त्व समजाली.	H		L	M		
CO2	जगाच्या विनाशाकडे नेणाऱ्या विवेद विचारधारांवर टीका केली.		H M	H			
CO3	आंतरराष्ट्रीय संबंधांवरील विवेद समस्या आणि आक्हाने ओळखली.	M			H		
CO4	आंतरराष्ट्रीय राजकीय अथेव्यवस्था समजून घेतली.		H		M		

Name of Program - Home Economics														
Number of courses(Subjects) - B.A.														
Program Outcomes														
PO1	कोटुंबिक संसाधन व्यवस्थापनाचे ज्ञान													
PO2	विद्यार्थ्यांना अन्न आणि पोषणाबद्दल शिकायता लावते													
PO3	विद्यार्थ्यांना बालविकासाबाबत जागरूक करते													
PO4	विविध घटकापासून सौदर्यशास्त्राचे ज्ञान प्रदान करते													
PO5	विद्यार्थ्यांना गमधारणा, बालसंगोपन आणि पालक-बाल संबंधाबद्दल सक्षम करते													
PO6	विद्यार्थ्यांना आहार योजना आणि पोषण नियोजनामध्ये गुतवून ठेवते													
PO7														
PO8														
PO9														
PO10														
PO11														
PO12														
Program Matrix														
Name of Program														
(Low Correlation = L/1; Moderate Correlation = M/2; High Correlation = H/3)														
Course Outcomes (COs)					Program Outcomes (POs)									
Sem. I					Domain		Domain							
CO1					H			M						
CO2					H			H						
CO3					M			H						
CO4					H			M						
CO5					M			M						
Sem. II					Program Outcomes (POs)									
CO1					H			H						

	घर तयार करताना वय, लाइक्स आणि स्टेटस यांचा तपशील कसा अंतर्भूत करावा याचा विचार करण्यात त्यांना मदत करण्यासाठी	M		M				
CO2	देनोदेन काम सुलभ करण्यासाठी आणि समान आउटपुट जास्तीत जास्त करण्यासाठी	H		M				
CO3	रंगांचे ज्ञान देणे आणि त्यांना सोंदयशास्त्र सुधारण्यास मदत करणे	M		H				
CO4	विद्यार्थ्यांना जागरूक ग्राहक बनण्यास मदत करणे	M		H				
CO5	फर्निचर आणि त्याची मांडणी हा घराच्या सजावटीचा महत्त्वाचा भाग बनवणे	M		L				
CO6	विणकाम, हाताने बनवलेल्या वस्तू इत्यादी उपक्रमांद्वारे रोजगाराची संधी उपलब्ध करून देणे	H		M				
CO7	अभ्यासक्रमाचे नाव -पोषण आणि आहारशास्त्र							
Sem. III	पोषणाची गरज कशी महत्त्वाची आहे आणि व्यक्तीपरत्वे वेगवेगळी असते याबद्दल विद्यार्थ्यांना शिक्षित करणे	H		M				
CO1	पोषणाचे विविध घटक आणि त्याचे स्रोत याबद्दल ज्ञान देणे	H		M				
CO2	कबादक, प्राथेन, चरबी, खानिजे आणि फायबरचे ज्ञान प्रदान करणे	M		M				
CO3	विद्यार्थ्यांना प्रत्येक आहारातील कॅलरीज आणि या माहितीचा क्रीडा पोषणासाठी कसा उपयोग करावा यासाठी मदत करणे	H		M				
CO4	विद्यार्थ्यांमध्ये मूलभूत व्यावहारिक कौशल्ये तपासण्यासाठी विविध पाककृती तयार करणे	M	H	M				
CO5	विविध खाद्यपदार्थ आणि त्यांच्या पौष्टिक घटकांचे वृश्य प्रतिनिधित्व करणे.	M		L				
CO6	अभ्यासक्रमाचे नाव -पोषण आणि आहारशास्त्र							
Sem. IV	आहारात सर्वे प्रकारच्या पदार्थांचा समावेश कसा करावा	M		H				
CO1	आहारात पदार्थांचे योग्य प्रमाण कसे समाविष्ट करावे	H		M				
CO2	गरांदरपणाच्या टप्प्यातून कीद्रित आहार योजना तयार करणे	H		H				
CO3	अन्न कसे खराब होते, भेसळ होते आणि घाण ओळखण्याचे घरगुती मार्ग	M		M				
CO4	बनवलेल्या विविध खाद्यपदार्थांमध्ये कॅलरीज आणि प्रथिने तपासतात	M		M				
CO5	लघु उद्योग उभारण्याचे उद्योजक मार्ग	H		H				
CO6	लघु उद्योग उभारण्याचे उद्योजक मार्ग							
Sem. V	अभ्यासक्रमाचे नाव -बाल विकास							

CO1	बाल-विकास क्षेत्राची ओळख करून देणे, तो संकल्पना, व्यापती, परिमाण आणि परस्परसंबंध आहे.	M	L								
CO2	बाल-विकासाच्या क्षेत्रात हस्तक्षेप करण्यासाठी विद्यार्थ्यांना संवेदनशील करणे.	H	H								
CO3	विकासाचा जोविक आणि शारीरिक पाया समजून घेणे.										
CO4	बालपणात विकासाच्या अनुक्रमेक वयाची प्रशंसा करणे.	M	M								
CO5	विद्यार्थ्यांना बालपणातील वतेणुकीशी संबंधित समस्यांबद्दल जागरूक करणे.	H	M								
CO6	पालक-बाल विकासाचे महत्त्व समजून घेणे आणि त्यांचे कौतुक करणे.	M	L								
CO7	मुलांशी संबोधित विद्यार्थ्यांची सजेनशील क्षमता विकसित करणे - वर्धित रोजगारक्षमता.	M	M								
CO8	गरोदरपणाच्या वेगवेगळ्या टप्प्यात महिलांसाठी आरोग्यदायी आणि पौष्टिक आहार बनवण्याच्या विविध पद्धती जाणून घेण्यासाठी	M	H								
CO9	लक्ष केंद्रीत महिलासाठी लसोकरण तक्ते तयार करणे	H	M								
Sem. VI	अभ्यासक्रमाचे नाव -बाल विकास										
CO1	पालक-बाल विकासाचे महत्त्व समजून घेणे आणि त्यांचे कौतुक करणे.	H	M								
CO2	मुलांशी संबोधित विद्यार्थ्यांची सजेनशील क्षमता विकसित करणे - वर्धित रोजगारक्षमता.	M	H								
CO3	गरोदरपणाच्या वेगवेगळ्या टप्प्यात महिलांसाठी आरोग्यदायी आणि पौष्टिक आहार बनवण्याच्या विविध पद्धती जाणून घेण्यासाठी	H	M								
CO4	महिला आणि गर्भवती महिलांसाठी आहार योजना व्यवस्थापित करण्यासाठी	M		H							
CO5	आहार योजना तयार करणे आणि अधेक पाककृती तयार करणे	H		M							
CO6	विद्यार्थ्यांना अध्ययन सहाय्याची जाणीव करून देण्यासाठी आणि अतिथी वक्यांकदून महिलांबाबत सामाजिक वास्तवासाठी तयार करण्यासाठी	H		H							

अभ्यासक्रमाची संख्या (विषय) - समाजशास्त्र

कायदेक्रम परिणाम

PO1	विद्यार्थ्यांना त्यांच्या समाजशास्त्रीय कल्पना शक्तीचा वापर करून त्याना विचार करण्या करीता सक्षम बनविणे
PO2	विद्यार्थ्यांना त्यांच्या जवळ असलेल्या माहितीवर प्रश्न विचारणे महत्वाचे प्रश्न उपस्थित काया करीता सक्षम बनवणे

	विद्यार्थी मध्ये समाजशास्त्रीय सैद्धांतिक सज्ञा आणि संकल्पनांचा विचार करण्याची आवश्यकता विकसित करणे.	H			H						H					
CO3	विद्यार्थ्याना सिद्धांत आणि संशोधनाचे मुलभूत आकलन प्रदर्शित करण्या करीता सक्षम करणे.		M		H		H									
CO4	समकालीन शब्दांमध्ये सांगेजक सिद्धांताच्या प्रासंगीकरणातोचे मुल्यांकन काण्यास सक्षम करणे	H		H			H									
2T2(Core)	अभ्यासक्रमाचे नाव - भारतीय सामाजिक परंपरा	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
CO1	विद्यार्थ्याना जात, लिंग आणि संस्कृती बद्दलच्या भारतीय समाजशास्त्रीय विचारांचे आकलन करण्यास सक्षम करणे .		H		M				H							
CO2	विद्यार्थ्याना भारतीय समाजव्यवस्थे नुसार भारतीय सामाजिक परंपराची विचार करण्याची आवश्यकता समजून देणे .			H			H					H				
CO3	विद्यार्थ्याना भारतीय समाजव्यवस्थेची मुलभूत संकल्पना समजून घेणे	M			H				H							
CO4	विद्यार्थ्याना भारतीय समाजाच्या जातीवर्ग लिंग संरचनेच्या चौकटीत भारतीय सामाजिक संरचनेचे विश्लेषण करण्याकरिता सक्षम करणे.		H		M				M							
3T1	अभ्यासक्रमाचे नाव - भारतीय समाज :संरचनात्मक प्रश्न	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
CO1	विद्यार्थ्याना सामाजिक समस्या समजून घेण्यासाठी सिद्धांत आणि संकल्पनाचा वापर करण्यास सक्षम करणे.		H			H							H			
CO2	विद्यार्थ्याना सामाजिक समस्येचे मूळ म्हणून सामाजिक संरचना अभ्यानास सक्षम बनवणे.			M			H		H							
CO3	विद्यार्थ्यांमध्ये समाजशास्त्रीय समाज निर्माण करण्याची क्षमता विकसित करणे .	H			H								M			
CO4	विद्यार्थ्यांमध्ये समाजशास्त्रीय समाज निर्माण करण्याची क्षमता सामाजिक समस्या समजून घेण्याची क्षमता निर्माण करणे	H			H			H								
3T2	अभ्यासक्रमाचे नाव - भारतातील सद्यकालीन सामाजिक समस्या	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
CO1	विद्यार्थ्याना सामाजिक समस्या समजून घेण्यासाठी सिद्धांत आणि संकल्पनाचा वापर करन्यास सक्षम करणे .						H	H			M					

CO2	विद्यार्थ्यांनासामाजिक समस्येचे मूळ संस्कृती समजून घेणे.		H		H		H		
CO3	विद्यार्थ्यांन मध्ये समाजशास्त्रीय ज्ञान लागू करण्याची क्षमता विकसित करणे.	M			H		H		
Co4	विद्यार्थ्यांमध्ये सध्याच्या परिस्थितीत संस्कृतीच्या संदर्भात सामाजिक समस्या समजून घेण्यास सक्षम बनवणे.				H	H			H

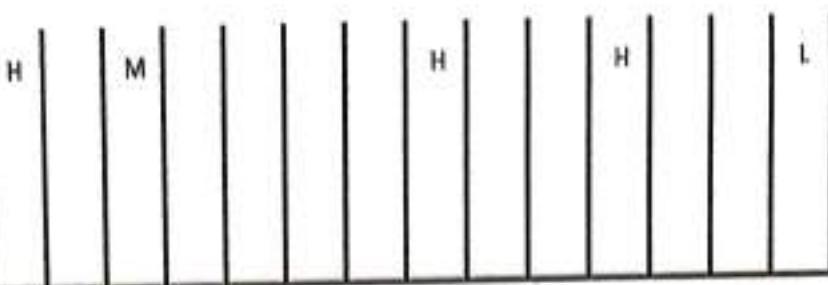

	1. भारतीय लोकगानीये भवितव्य काम ? औ भावभूमि आदेशकर सोकशाही प्रणाले कामहे सामूह भवितव्यात लोकगानी करी-धारारात आगाही गाए हिंदूना	M	H	L	H	H
	2. गणहीनांमधी शाळा हिंदी-झील शाळांमधी गंगा भवितव्यातील कामही असी का यात्रा गणहीनांमधी भवितव्यात दिलेला कामही असी					
	3. अलगांगु उत्तरांगी-जाह चाहा सांगी चंद्रघात यांची भवितव्यात देखावासी					
	4. शृणवित्त - जाह भारदीपव - दिलापिक दृष्टीजोग यांची शाळा कामही इतरां आही					
CO1	5. विशेषजात - नवीन दाखीलकर - नवीन दाखीलकर यांची विशेषजाती विद्यालय कामही इतरां आही					
	1. शृणवी - दृष्टिरा मत - दृष्टिरा मत यांची विशेषजाती विद्यालय कामही इतरां आही					
	2. उत्तरांगु दीता दीता - शृणवी भट - शृणविक दीतीमधी दीती या विद्येती आही आही					
	3. तुका रक्कडा - बालवट भालीव - विश्व वाचावीवितीर्वी दीती अवित्त वालवट वाचावी वित्तीव वित्तीव आही आही	M	H	H	M	L
	4. बंदर - विठ्ठल लाघ - या वित्तीव विकास वाचावी दीती वालवटीवनातील विकास इतरां आही					
CO2	5. अर्द्धु भाष्य व्याख्या व्याख्या - उत्तरांग आवान - या विवित शृणवीव हालासे अवित्त वालवट व विश्व बंदरा वित्तीव आही					
	व्यावहारिक भाषाती					
	1. व्यावहारिक व्यावहारिक जीवनातील भाषाव	H	M	L	L	H
	2. सारांग संधन - सारांग संधनातील भाषिक व्यावहारिक भाषाव					
CO3	भाषिक वौद्धान्तरापारित अन्यास घटक					
	1. शृ-परिवार विवित - उत्तम वित्तीवे शृ-परिवार कामही इतरां आही					

2. नोकरीसाठी अलं लिहिणे – अर्जलेखण कसे करावे
यांविषयीची माहिती

3. तकार पत्र तयार करणे – तकारपत्र कसे लिहावे
यांविषयीची माहिती
सारांश करावा यांविषयीची माहिती.

Name of Program- BA (SUBJECT - COMPULSORY MARATHI)

Number of courses(Subjects) - 06

Program Outcomes

PO1	'अत्यावश्यक मराठी'चे बरेच फायदे आहेत कारण मराठी माध्यमातून शिक्षण घेतल्याने ते ते सहज शिकू शकतात आणि ती त्यांची मातृभाषा असल्याने ते आनंदाने शिकतात
PO2	मराठी भाषेतील साहित्याचा त्यांच्या सामाजिक मनावर मोठा प्रभाव आहे. भावना व्यक्त करण्यासाठी भाषा हे प्रभावी माध्यम आहे
PO3	साहित्यातून समाजाला आकार देणारी भाषा ही उत्तम आहे. प्रत्येक साहित्य प्रकार अत्यावश्यक मराठीच्या श्रेणीत येतो
PO4	रोजगार मिळवण्यासाठी मराठी भाषा खूप महत्त्वाची आहे, विद्यार्थ्यांची भाषा परिपूर्ण असेल तर तो कोणत्याही क्षेत्रात काम करू शकतो.
PO5	भाषेचे अनेक प्रकार आहेत पण विद्यार्थ्यांना प्रमाण मराठी भाषा वापरायची असेल तर ती व्यवहारात वापरायची आहे
PO6	आजच्या आधुनिक काळात कोणत्याही भाषेला अनन्यसाधारण महत्त्व आहे. मराठी भाषा अस्खतितपणे वापरली जात असल्याचेही आपण पाहतो
PO7	आज मराठी भाषेतील अनेक संकेतस्थळे सुरु झालेली पाहायला मिळतात. अनेक प्रकाशन संस्थांनी त्यांचे साहित्य प्रकाशित करण्यासाठी अनेक संकेतस्थळे तयार केली आहेत
PO8	आपण मराठी भाषा दैनिक, वर्तमानपत्रे, भाषा संगणक, रेडिओ, दूरदर्शन इत्यादीमध्ये पाहू शकता.
PO9	अनेक चॅनेलवर आरजे स्टेटमेंट ऑफिसचे पत्र, प्रशासकीय व्यवहार, पत्रव्यवहार आणि विधाने यासाठी मराठी भाषेचा अस्खलित वापर केला जातो.
PO10	मराठी भाषा देनादिन जीवनात सहज बोलली जात, परतु विधान लिहिताना भाषा बदलत असत, हो भाषा शिकताना विद्यार्थ्यांच्या लक्षात येते.
PO11	अहवाल सादर करताना, परिपत्रके छापताना, जाहिरात प्रसिद्ध करताना दैनंदिन बोलीऐवजी प्रमाणित भाषा वापरावी लागते, हे विद्यार्थ्यांना समजते.
PO12	

Program Matrix

Name of Program

(Low Correlation = L/1; Moderate Correlation = M/2; High Correlation = H/3)

Course Outcomes (COs)	Program Outcomes (POs)															
	Domain Specific(PSO)		Domain Independ													
SEM III	Course Name - आवश्यक मराठी	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
CO1	हत्तीच्या वृष्टींतातून परमेश्वराची शक्ती प्रकट होते		H						M							
CO2	या धड्यात आगरकरांनी गुरुमुख वाचन, चिंतन, निरीक्षण आणि वादविवाद हे ज्ञान मिळवण्याचा मार्ग शिकवला आहे.	H						M								
CO3	एखाद्या व्यक्तीच्या वेदना आणे भावनाचे चित्रण.					H				M						
CO4	लेखकांचे बालपणांचे सोनरी अनुभव आणें माकड चेष्टा			H							M					
CO5	सिंधुताई सपकाळ यांचे आत्मचारित्र	H						M				M				
CO6	खरा संत कसा ओळखावा हे या अभंगात संत तुकारामांनी सांगितले आहे				H				M							
CO7	निसर्गाच्या विविध रूपांमध्ये देव कसा दिसतो याचे वर्णन या कवितेत आहे			H							M					
CO8	मानवी भावनांचे वेगवेगळे प्रत्यय आणि आशावाद.	H							M							

CO9	दैवी अस्तित्वाच्या शोधात जीवनाचा शेवट म्हणजे वंशावळीचा काळ		H	M		
CO10	जागतिक पाण्याची समस्या आणि पृथ्वीचे पर्यावरण.		H		M	
CO11	मुलाखत कशी द्यावी आणि त्याचे कौशल्य कसे विकसित करावे याचे वर्णन.	H		M		
CO12	जाहिरात कशी लिहावी आणि ती कशी महत्त्वाची आहे.		H		M	
SEM IV	Course Name - आवश्यक मराठी राज्याने कसे असावे याबद्दल ची संपूर्ण माहिती या पाठातून दिलेली आहे.		H		M	
CO2	टिळकांनी भारतीयाच्या मनात आत्मनिर्णयासाठी संघर्षाची भावना रुजवली.	H		M		
CO3	उग्र दुष्पारची वेळ आणि तारुण्य.		H		M	
CO4	हिंदू-मुस्लिम भेदभाव आणि प्रेमाने कसे जगावे हा संदेश.	H		M		
CO5	पाक्षात्य सेस्कृतीच्या प्रेमात पडलेल्या भाऊ काका आणि बॉबीची कथा.			H	M	
CO6	कवीचे क्रांतिकारी विचार		H			M
CO7	कुसुमाग्रजांची देशभक्तीपर काविता	H		M		
CO8	संघर्ष वृत्ती आणि उच्च आशावाद.			H	M	
CO9	निसर्गाबद्दल प्रेम आणि आपुलकीची भावना.		H			M
CO10	शेतकरी जीवन आणि निसर्ग या कवितेतून दिसून घेतो.	H			M	
CO11	पटकथा आणि संवाद कसे लिहायचे.			H		M
CO12	स्मरणिका आणि इतर संपादनाचे काम कसे करावे याबद्दल माहिती.	H			M	
SEM V	Course Name - आवश्यक मराठी					
CO1	साहित्याचा महिमा या पाठातून विनोबा भावे यांनी तत्वे आणि मूल्य स्पष्ट केली आहेत.		H	M		
CO2	तवंग या पाठात सभ्य पानाच्या आवरणाखाली दडलेले स्वभाव.		H		M	
CO3	आनंदवन उभारतांना बाबा आमटे आणि साधना आमटे यांचा संघर्ष	H		M		
CO4	महेश एल्कुंचावर यांनी कालावाताच्या जीवनातील प्रसिद्धीचे चढ-उतार सागितलेले आहे.			H	M	
CO5	घर भरणी या पाठातून भिकी आणि मामी याचे घटू झालेले नाते.		H		M	
CO6	संत नामदेवांनी आपल्या अभैगातून नाम स्मरणाचा महिमा व्यक्त केला.	H			M	
CO7	होनाजी बाला यांनी श्रीकृष्णाचे सुंदर वर्णन केले आहे.			H	M	

CO8	डहाके यांनी आपल्या कवितेतून परमेश्वराला आणि निसर्गाला प्रार्थना केली आहे.	H		M							
CO9	पाऊस या कवितेतून ग्रेसांना पावसाळ्यामध्ये आपल्या आईची आठवण येते.		H		M						
CO10	सुधाकर गायधना याना वक्ता पारास्थता बघून कसा वाघतो याचे चित्रण स्पष्ट केले आहे.		H			M					
CO11	विविध समाज माध्यमांसाठी लेखन कसे करावे.	H		M							
CO12	दक्षश्राव्य माध्यमांसाठी लेखन कसे करावे.		H		M						
SEM VI	Course Name - आवश्यक मराठी										
CO1	ग. बा. सरदार यांनी महाराष्ट्रीय संस्कृतीतील जडण घडण व भक्ती संप्रदाय सांगितला आहे.		H			M					
CO2	भारतीय साहित्य सकल्पनेचा अनुबंध सुधीर रसाळ यांनी सांगितला आहे.	H		M							
CO3	द. मा. मिरासदार यांनी भुताचा जन्म या कथेतून मानवी प्रवृत्तीचे वर्णन केले आहे.		H		M						
CO4	हिराबाई बडोदेकर या शास्त्रीय गायकीची महत्व व व्यक्तिमत्व पु. ल. नि सांगितले.		H		M						
CO5	सामना या एकाककत दान वृद्धाच्या जीवनातील घटनांचा आढावा क्रिकेट च्या सामन्यामधून घेतला आहे.	H		M							
CO6	दान भारूऱ्डातून सत एकनाथाना जावनात भक्तीचे महत्व सांगितले.		H		M						
CO7	बालकवीनी कवितेतून निसर्गाचे सौदर्य सांगितले आहे.		H		M						
CO8	ताम्बेनी कवितेतून मृत्यू भय आणि निराशा मनाला कशी ग्रासते हे स्पष्ट केले आहे.	H		M							
CO9	कवी अनिल यांनी जीवन जगात असतोना पायवाट सुख दुखानी भरलेली असते हे स्पष्ट केले आहे.		H		M						
CO10	लाजेवर यांनी स्त्री जन्माची व्यथा आणि त्याग स्पष्ट केला आहे.		H		M						
CO11	भाषातर आणि अनुवाद व्यावहारिक जीवनात महत्वाचे असते	H		M							
CO12	मराठी शुद्धलेखन		H		M						

Program Matrix

Name of Program

(Low Correlation = L/1; Moderate Correlation = M/2; High Correlation = H/3)

Course Outcomes (COs)		Program Outcomes (POs)													
		Domain Specific(PSO)						Domain Independent (PO)							
Course Name –	Semester 5 Marathi Sahitya	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	12	13	14	15
CO1	<p>पुणीभाष्याची सेकरं (कांदवी) गोयाळ निलकंठ दाढेकर</p> <ol style="list-style-type: none"> कांदवीचे कथागत काणि विशिष्य घरलीधित्रये भविसत शांगणे. कांदवीचा आशद, सनाजिदन व त्या अनुवंशाने येणारे दीवन दर्शन या विषयी नाहिती मात्र निवेदन संवाद शीतो ईशाव्याचे सागामे रात्रेप कांदवीतील बनाढी मात्र तब्बीलवार सांगणे. 	H	M						L				H		
CO2	<ol style="list-style-type: none"> कांदवी या साहित्यप्रकाश विषयीची नाहिती याच्या संकलना आणि स्वरूप यांच्या आधारे नोडेने कांदवी या दाढ मय प्रकाराचे विशिष्य पटक आणि वेळिटी शांगणे माराठी कांदवीची ऐतिहासीक दाटवाल स्थुलमानाने सचजवून शांगणे. 	M	H					H	M	L			H		
CO3	<p>दस्तव साहित्य: एक आकलन ढी. शारद्यूष कवठेकर</p> <ol style="list-style-type: none"> दस्तवारी : दस्तव साहित्याची यात्रा व ते कोणत्या दस्तवार आधारित आहे. दस्तव कथा : दस्तव कथा व कथाकाळ या विषयी महत्वपूर्ण नाहिती. दस्तव आलकथा : आलकथा म्हणजे काय मराठी साहित्यात दस्तव आल्याद्येच म्हावा. 			H	M					L	H				
CO4	<p>अलंकार आणि प्रतिमा : दाढ मरीन डौशल्याचा अभ्यास</p> <ol style="list-style-type: none"> अलंकार संकलना व स्वरूप : मराठी साहित्य इतिहास अनेकाराधी गृहण शब्दालंकार यगक, अनुष्ठान, इलेप : मराठी भाषेत्यें पणक अनुप्राप्त आणि हेतै कसे वापरते जातात. अभ्यासिकार : मराठी साहित्यानक्ये उपना उत्तेजा, लघक व दृष्टित कर्ते वापरते जातात याविषयीचा अभ्यास. 	H	M					H					L		
Course Name –		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	12	13	14	15

Semester 6 Marathi Sahitya

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
(C)																	
CO1	एक होता कौंकर (पारित्र) : विषा गळानकर 1. या चरित्रातील कौंकरचे व्यक्तिगतिक्रिया व त्याच्या व्यक्तिगतिक्रिया भोवाची गुणकलेसे कधानक. 2. कौंकर यांच्या समाजातील विधिपूर्ण दर्शन व समाजातील असमानता त्यामुळे त्यांचे अल्पालांगीत आयुष्य. 3. एक होता कौंकर या चरित्र संघाची ईशिष्टये	M	H					L				H		H			
CO2	1. चरित्र या साहित्यप्रकाशा विवरीची गाहिली घाराणा संकलनां आणि स्वरूप यांच्या आलोरे माझांनी 2. चरित्र या बांधूण्य प्रकल्पाचे विधिपूर्ण घटक आणि ईशिष्टये सांगणी	M	H			H		H	M	L			H				
CO3	3. नराचीतील चरित्र बांधूण्याचा धार्यन व अर्थाप्रिन इतिहास प्रार्थन यशाठी बांधूण्याचा इतिहास : 1. ज्ञानदेवे रचिता चाया : संत ज्ञानेश्वर योगी जियन दर्शन व बांधूण्य दर्शन 2. नामयाची खाणी अपृताची खाणी : संत नामदेव योग्या बांधूण्याची ईशिष्टये 3. कलाकारी मुक्तेश्वर : यांचे प्राचीन मलाची बांधूण्यातील रुद्धान			H		M			L		L	H					
CO4	4. तुकारायाचे अपेक्ष बांधूण्यातील महत्वपूर्ण स्थान बांधूण्याची झैली आणि तोत्र 1. भाषाचीती : बद्य पद्य साहित्यप्रकाशात भाषाचीतीचे महत्व 2. काढकाळा : गद्य पद्य साहित्यप्रकाशात काढकाळेचे महत्व 3. बालप्रबन्धाचे साहित्यातील महाद्य चाया झैली विकसीत होत आहे.	H		M					H		H		L				

5. सुरेश भट हे नागपूरराजील प्रसिद्ध गडातकार यांचे गडाल सेतारील गहत्यापुणी योगदान व त्यांच्या तीनही कवीतेतील कांतीकामात.

6. यसंत आषाढी डाहाके हे असितलवादी कवी म्हणुन प्रसिद्ध आहेत. त्यांच्या या तीनही असितलवादी कवीतांची आशय व अभिव्यक्ती

7. विठ्ठल बाप हे बऱ्हाडी कवी म्हणुन प्रसिद्ध आहे त्यांच्या तीनही बऱ्हाडी कवीतांची आशय व अभिव्यक्ती

8. अलणा देवे यांच्या काव्य वैशिष्ट्यांचा परिचय करून देऊन आधुनिक काव्यसेतात मंत्राखारे, नाण्याच्या जन्माती आणि निरंजन या कवितेचा आशय स्पष्ट करणे.

9. पन्हा गनोरकन : यांच्या काव्य वैशिष्ट्यांचा परिचय करून देऊन आधुनिक कवितेच्या होतातील त्यांचे स्थान स्पष्ट करून कवितेचा आशय विश्लेषित करणे.

10. इंद्रजीत भासेराव यांचे आधुनिक कवीतेतील स्थान स्पष्ट करून तीनही कवीतांचा कवितांचा आशय मांडणे

CO1

M

L

L

H

1. कविता या साहित्यप्रकारा दिष्टीची माहिती व्याख्या संकल्पना आणि रवरूप यांच्या आधारे मांडणे.

2. काव्याचे विविध घटक आणि काव्यप्रकार प्रयाह

CO2

3. स्वातंत्र्योत्तर मराठी काव्याचा रथुतमानाने इतीहास व दाटाळ

M

H

H

M

L

H

अभिनन्द काव्यप्रकाश रा.श्री.जोग

1. काव्य लक्षन प्राचीन मराठी साहित्यात काव्य लक्षणे कोणती चाविष्टीची सविस्तर माहिती

CO3	२. काल्य प्रयोगन : साहित्य निर्गतीभव विकिंग प्रयोगना विशेषी माहिती	H	M						L	H					
	<p>वारुद मध्यीन संकल्पना स्थान व आवृत्तन</p> <p>१. संसित साहित्य आणि संसितेतर साहित्य यात्रिल साम्य व फरक</p> <p>२. विजित कला प्रकार आणि सांगी माझामे, माझाम गहनजे काळ या विषयी चांची व माहिती</p> <p>३. साहित्य हा कला प्रकार करता आहे याविषयीची माहिती</p> <p>४. साहित्य कालेची विविध घटकातले याविषयी माहिती</p>														
CO4	Course Name – Semester 4 Marathi Sahitya	H	M					H		L					
IT1 (Core)	<p>साठोत्तरी मराठी कथा १९६० ते २००० या कगळखंडातील १० नियडक कथा</p> <p>१. ताटातुट : उद्धव शोळके या कथेचा आशाय व अभियंकरी</p> <p>२. पास्ती : मनोहर तत्त्वार यांचे कथा विश्वातील स्थान व कथेचा आशाय</p> <p>३. रात्र : रवीद शोभने या कथेतुन समाजातील सत्य उघड करणे.</p> <p>४. मरी आईला केला नवस : नारा, शेंडे या कथेतुन अप्रकाढी दुष्परिणाम मांडते आहे.</p> <p>५. दावनीया वैत : बाबाराव गुसळे यांची कथेची वैशिष्ट्ये आशायासहित मांडली आहे,</p> <p>६. गोट संप्याकाळी : वासुदेव गुसाटे या कथेतुन साहित्यीक मुळ्ये व्यक्त इताली आहे.</p> <p>७. गोंधी : केशव मेशाम दक्षित कथा व त्याची वैशिष्ट्ये आशाया सहित मांडली आहेत.</p>	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	12	13	14	15

	8. विटीची शोष्ट : नागनाथ कोतापत्ते याचे कथा विश्वातील महत्व कधेचा आशय व अभियाकी								
	9. अम्मा : या कधेतुन विणा तेबुलकर यांनी कडी विषयक जानीवा व्यवता केल्या आहेत.								
CO1	10. ते गवनमेन्टी : स्वामण टौपते याच्या कधेचा आशय व अभियाकी	H			L		H		H
	1. कथा यांदूसय प्रकार व्याख्या संकल्पना व स्वरूप यादिष्यीची माहिती								
	2. कथा या यांदूसय प्रकाराचे विविध घटक आणि कैरिएटर्ये								
CO2	3. मराठी कथा स्वातंत्र्यवुर्द आणि स्वातंत्र्योत्तर कधेचा इतिहास	M	H		H	H	M	L	H
	अभिनव काव्य प्रकाश : रा. श्री. जोग								
	1. अर्थ विचार आणि शब्दशाक्ती : शब्दाच्या शक्ती सांगुण अर्थ विचार स्पष्ट करणे								
	2. अलंकार विचार : अलंकार विचाराचे मराठी साहित्यात उन्नत्य सापारण महत्व								
CO3	मराठी छांदवृत्त वाढूनवीन कौशल्याचा अन्यास		H	M		L		L	H
	1. छांद-बृत्त-लय याच्या संकल्पना व अर्थ								
	2. अलंकारगवृत्त : स्वरूप व घटक याचा साहित्यात उपयोग								
	3. जाती मात्रावृत्त स्वरूप व घटक याचा साहित्यात उपयोग								
CO4	4. असरांछांद : स्वरूप व घटक यांचे ओळी व अंग यांच्यामध्ये महत्वाचे स्वान	H	M			H		H	L

Dr. Panjabrao Deshmukh Arts &
Comm. (Evening) College, Nagpur